

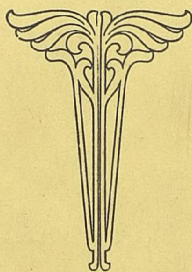
2993

7922.

SPRAWOZDANIE
C. K. DYREKCJI
AKADEMII HANDLOWEJ
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1915.

KRAKÓW. 1915. NAKŁADEM AKADEMII HANDLOWEJ W KRAKOWIE.
CZCIONKAMI Drukarni Literackiej, pod zarz. L. K. GÓRSKIEGO.

STRAW HAT

1892

NEW YORK

1892

1892

1892

NEW YORK

7922.

SPRAWOZDANIE
C. K. DYREKCYI
AKADEMII HANDLOWEJ
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1915.

KRAKÓW. 1915. NAKŁADEM AKADEMII HANDLOWEJ W KRAKOWIE.
CZCIONKAMI Drukarni Literackiej, pod zarz. L. K. GÓRSKIEGO.

WIADOMOŚCI SZKOLNE.

I. Skład Kuratoryi Akademii Handlowej

w Krakowie z końcem r. s. 1914/15.

Przewodniczący:

J. E. Dr Leo Juliusz, c. k. tajny radca, komandor ces. austr. orderu Franciszka Józefa, prezydent miasta Krakowa, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek Komisji prawniczej Akademii Umiejętności w Krakowie, członek państwowej i krajowej Rady kolejowej, oraz krajowej Komisji przemysłowej, poseł do Rady państwa i na Sejm krajowy i t. d.

Delegat c. k. Ministerstwa Oświaty:

Dr Zoll Fryderyk, komandor cesarsko-austriackiego orderu Franciszka Józefa, kawaler ces. austr. orderu żelaznej korony III. klasy, członek Izby panów, c. k. radca dworu, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, wiceprezes Akademii Umiejętności w Krakowie.

Delegat Wydziału krajowego:

Liban Bernard, kawaler orderu Franciszka Józefa, c. k. radca komercyjny, członek Izby handlowej, właściciel fabryki cementu w Podgórzu.

Delegaci Rady miejskiej:

Federowicz Jan Kanty, właściciel handlu korzennego i win, radca cesarski, radca miejski, członek Rady nadzorczej Związku handlowego w Krakowie, członek Wydziału Kongregacji kupieckiej, członek Wydziału wielkiego Kasy Oszczędności m. Krakowa, poseł na Sejm krajowy, prezydent Izby handlowej, zastępca przewodniczącego Kuratoryi.

Dr Leo Juliusz, j. w.

Dr Wasung Władysław, profesor c. k. państw. Szkoły przemysłowej, radca miejski.

Delegaci Izby handlowej i przemysłowej:

Dr Benis Artur, kawaler orderu Franciszka Józefa, c. k. radca komercyalny, adwokat krajowy, szef biura Izby handlowej, członek krajowej Komisji przemysłowej.

Blumenfeld Adolf, b. dyrektor filii Banku hipotecznego, właściciel składu węgla, członek Izby handlowej.

Federowicz Jan K., prezydent Izby handlowej i przemysłowej i t. d., j. w.

Delegaci Kongregacji kupieckiej:

Jawornicki Józef, właściciel handlu korzennego, radca miejski, członek Izby handlowej i t. d.

Dr Nieć Władysław, c. k. radca rządu, właściciel handlu wyrobów wschodnich i t. d.

Dyrektor szkoły:

Kannenberg Józef, j. n.

II. Skład grona profesorów Akademii Handlowej i połączonych z nią szkół i kursów z końcem roku szkolnego 1914/15.

(Uwaga: Rozkład nauk i przedmiotów zmieniał się w ciągu roku szkolnego 1914/1915 kilkakrotnie, skutkiem tego podaje dyrekcja zmiany i stan z końcem roku szkolnego w rozdziale III. i X.: Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem oraz w Kronice zakładu).

I. C. k. Dyrektor:

1. **Kannenberg Józef**, c. k. radca rządu, c. k. dyrektor gimnazjalny, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli wyższych szkół handlowych we Lwowie.

II. Profesorowie i nauczyciele:

2. **Dr nauk techn. Bolland Arnold**, c. k. profesor Akademii Handlowej w VIII. r., zaprzysiężony chemik sądowy i rzeczoznawca z zakresu towaroznawstwa.
3. **Ippoldt Juliusz**, c. k. profesor Akademii Handlowej w VIII. r., lektor języka niemieckiego na Wszechnicy Jagiellońskiej, zaprzysiężony sądowy znawca pism, członek komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli do szkół wydziałowych.
4. **Korbel Stanisław**, profesor Akademii Handlowej z p. X. r.
5. **Lang Maryan**, c. k. profesor, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli wyższych szkół handlowych we Lwowie.
6. **Dr pr. Lulek Tomasz**, c. k. profesor Akademii Handlowej, członek c. k. komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli wyższych szkół handlowych we Lwowie.
7. **Dr fil. Łoziński Paweł**, c. k. egz. zast. naucz., nauczyciel Akademii Handlowej z. k.
8. **Nycz Stanisław**, nauczyciel Akademii Handlowej z. k., sądownie zaprzysiężony znawca techniki handlowej, sądowy lustrator stowarzyszeń gospodarczo-zarobkowych.
9. **Passakas Mieczysław**, profesor Akademii Handlowej z p. IX. r.
10. **Petelenz Ignacy**, c. k. rzeczywisty nauczyciel.
11. **Rongier Paweł**, officier d'Academie, profesor Akademii Handlowej z p. VIII. r., lektor języka francuskiego na Wszechnicy Jagiellońskiej.
12. **Skalski Witold Rogala**, c. k. profesor Akademii Handlowej, zaprzysiężony rzeczoznawca przy Sądzie kraj. cywil.
13. **Sosnowski Kazimierz**, c. k. profesor Akademii Handlowej w VIII. r.
14. **Dr fil. Tarliński Zygmunt**, c. k. profesor.
15. **Dr fil. Weigt Herkulan**, c. k. profesor Akademii Handlowej.
16. **Dr pr. Żabiński Albin**, profesor Akademii Handlowej z p. IX. r.

III. Ochmistrzyni żeńskiej szkoły handlowej:

Pani Patkiewiczowa Kazimiera (prow.).

IV. Nauczyciele pomocniczy:

1. **Byczkowski Roman**, urzędnik Banku Galicyjskiego dla handlu i przemysłu.

2. **Jaglarz Andrzej**, c. k. radca szkolny, em. profesor gimnazjalny.
3. **Simmlerówna Marya**, buchalterka domu handlowego Ludwik Aksmann.

V. Służba zakładu:

- I. tercjan: Petruk Bazyli.
 - II. tercjan: Rusin Szymon.
 - Pomocnicy tercjana: Gierat Józef dla AH.
Bonierowa Tekla dla ZSH.
-

III. Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem.

JE. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskr. z 19 maja 1914 L. 19.327 posunął tutejszych profesorów Dra Arnolda Bolland i Kazimierza Sosnowskiego do VIII. kl. r. (reskr. c. k. RSK. 9/7 1914 L. 1530/V.).

Na prośbę Kuratoryi udzieliła c. k. Rada szkolna krajowa reskr. z 5. sierpnia 1914 L. 1880/V. egz. zast. naucz. Drowi Pawłowi Łozińskiemu z I. szkoły realnej w Krakowie i c. k. profesorowi szkoły realnej w Tarnowie Drowi Zygmuntowi Tarlińskiemu urlopów, na r. s. 1914/15, celem umożliwienia im pełnienia obowiązków nauczycielskich w tutejszym zakładzie.

W stałym gronie profesorów zaszły następujące zmiany chwilowe: Nie udzielali wcale nauki przez cały rok szkolny 1914/15: 1) Prof. Lang Maryan, pełniący od 3/8 1914 służbę wojskową przy c. i k. artyleryi wałowej w Krakowie. 2) Prof. Rongier Paweł internowany we Francyi, dokąd z początkiem lipca 1914 na wakacje wyjechał. 3) Prof. Dr Bolland Arnold, powołany w październiku 1914 do pospolitego ruszenia, pełni funkcje kierownika chemiczno-mikroskopowej pracowni przy c. i k. szpitalu rezerwowym w Trenczynie na Węgrzech. 4) Prof. Petelenz Ignacy, powołany w październiku 1914 do pospolitego ruszenia, pełni służbę wojskową przy c. i k. rezerwowym szpitalu w Gracu.

Wszyscy inni profesorowie rozpoczęli pracę z chwilą otwarcia roku szkolnego 1914/15 i pełnili ją aż do urzędowo nakazanej ewakuacji Krakowa, t. j. do 14. listopada 1914. Skutkiem wyjazdu z Krakowa nie udzielali nauki od 14. listopada 1914 do 20. lutego 1915 prof. Dr P. Łoziński i Dr A. Żabiński,

od 14. listopada 1914 do 28. lutego 1915 prof. J. Ippoldt i K. Sosnowski. Prof. W. Skalski wyjechał również 14. listopada i pozostawał aż do końca czerwca 1915 w Pradze, gdzie za wiedzą i zezwoleniem c. k. Rady szkolnej krajowej prowadził różne kursa handlowe.

W czerwcu 1915 powołano do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu profesorów Stanisława Korbla i Stanisława Nycza, wyznaczając im termin zgłoszenia się w odnośnych komendach na 15. sierpnia 1915.

Profesor Lwowskiej Akademii Handlowej, Tadeusz Kistryn, zgłosił się w sierpniu 1914 do służby w tutejszym zakładzie. Z pomocy jego korzystała dyrekcyja tylko przez kilka dni, otrzymawszy bowiem urlop, wyjechał z początkiem listopada 1914 z Krakowa.

Z powodu zmienionych warunków, w jakich w b. r. s. nauka odbywać się musiała, nie udzielali w tym roku nauki w tut. zakładzie dotychczasowi nauczyciele pomocniczy WWPP, Callier, Dębski, Horowitz, Dr Josefert, Kindelski, Dr Kleczkowski, Król, Lebedyński, Lewicki, Nennel, Oleś, Pazdanowski, Peszkowski, Pompa, Dr Sikorska, Waciega, Walewski, Dr Weiner, Wróblewski Kazimierz i Dr Wróblewski Stanisław.

PP. Rokosz Piotr i Turowski Szczęśny udzielali nauki tylko w okresie od 16. listopada 1914 do 15. lutego 1915.

Naukę pisania na maszynach w żeńskich oddziałach szkoły powierzyła dyrekcyja poczynszy od 20. lutego 1915 pannie Maryi Simmlerównie, absolwentce tut. żeńskiej szkoły, obecnie buchalterce domu handlowego Ludwik Aksmann, zastępstwo maszyn do pisania. W oddziałach męskich udzielał nauki pisania na maszynach dyrektor zakładu, przy pomocy ucznia IV. kursu AH. Jana Ludery.

Nie pełnili również służby przez cały rok szkolny 1914/15 tercyan Bazyli Petruk oraz dotychczasowi pomocnicy Dyląg Jan, Adamski Jan i Tomasz Broda z powodu powołania ich do służby wojskowej.

IV. Ustrój Akademii Handlowej oraz połączonych z nią szkół i kursów.

I. Regulaminy.

A) Akademia Handlowa.

Zadaniem Akademii Handlowej jest udzielać młodzieży, poświęcającej się zawodom handlowym lub pokrewnym, wykształcenia zawodowego i ogólnego w rozmiarze i kierunku, odpowiadającym ich późniejszemu stanowisku.

Akademia Handlowa, w której językiem wykładowym jest język polski, składa się z czterech rocznych kursów. Nauki, udziela się wedle planów wydanych przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty dla wszystkich Akademii Handlowych w całej monarchii.

Uczniów Akademii obowiązują zasadniczo te same przepisy, co w innych państwowych szkołach średnich.

Po ukończeniu czterech klas Akademii mają uczniowie prawo jednorocznej służby wojskowej; po ukończeniu zaś drugiej klasy mogą to prawo uzyskać, jeżeli złożą przepisany egzamin uzupełniający przed komisją wojskową.

Plan nauk obejmuje w klasie I.: Język polski, niemiecki, francuski, geografję, historję, algebrę, geometryę, rachunki kupieckie, historję naturalną, fizykę, naukę o handlu, kaligrafję i stenografję, razem tygodniowo godzin 34.

W klasie II.: Języki polski, niemiecki, francuski, geografję, historję, arytmetykę, rachunki kupieckie, chemię, naukę o handlu, buchalteryę, korespondencyę handlową, kaligrafję i stenografję, razem tyg. godz. 34.

W klasie III.: Języki polski, niemiecki, francuski, geografję, historję, arytmetykę, rachunki kupieckie, chemię, towaroznawstwo, buchalteryę, korespondencyę handlową, prawo wekslowe, razem tyg. godz. 32.

W klasie IV.: Języki polski, niemiecki, francuski, geografie, historie, arytmetykę polityczną, rachunki kupieckie, towaroznawstwo, buchalterię, korespondencję handlową, prawo handlowe i przemysłowe i ekonomię, razem tygodniowo godzin 32.

Nadobowiązkowo udziela się nauki dwóch języków obcych oraz pisania na maszynach; uczniowie mogą również brać udział w ćwiczeniach w pracowniach chemicznej i towaroznawczej.

B) Z Akademią Handlową połączone są organicznie, stanowią jednak odrębną całość:

1. Dwuklasowa szkoła handlowa męska.
2. Dwuklasowa szkoła handlowa żeńska.
3. Uzupełniająca szkoła handlowa.
4. Jednoroczny kurs dla abiturientów szkół średnich.
5. Jednoroczny kurs dla absolwentek gimnazjów, liceów i seminarjów nauczycielskich.
6. Wieczorny kurs handlowy dla osób dorosłych.

1. Dwuklasowa szkoła handlowa męska.

Zadaniem dwuklasowej szkoły handlowej dla chłopców jest udzielić młodzieńcom, którzy zamierzają poświęcić się stanowi kupieckiemu lub pokrewnym zawodom, oprócz pewnego zasobu wiedzy ogólnej, wykształcenia zawodowego i przyczynić się do podniesienia zarobkowości osób stanu kupieckiego.

Dla tych zawodów handlowych, dla których według § 38. ustawy przemysłowej przepisane jest wykazanie się świadectwem uzdolnienia, zastępuje całkowite ukończenie z dobrym postępem tej dwuklasowej szkoły cały czas praktyki w myśl rozporządzenia c. k. Ministerstwa Handlu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Wyznań i Oświaty z 13. sierpnia 1907 Dz. p. p. Nr. 198.

Dwuklasowa szkoła męska, której językiem wykładowym jest język polski, składa się z dwóch rocznych kursów. Nauki udziela się wedle planów, wydanych przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 17. maja 1910 L. 17255.

Plan nauk obejmuje w obu klasach: Język polski i niemiecki, rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, korespondencję handlową, buchalterię, geografie, towaroznawstwo, stenografię, kaligrafię, w klasie II. ponadto naukę o ustroju politycznym, razem tygodniowo po 33 godzin. Nadobowiązkowo udziela się nauki pisania na maszynach.

2. Dwuklasowa szkoła handlowa żeńska.

Zadaniem tej szkoły dla dziewcząt, jest udzielić uczenicom tych wiadomości kupieckich, zwłaszcza kantorowych, których potrzebować mogą, jako buchalterki, korespondentki, kasyerki i t. p.

W szkole tej jest język polski językiem wykładowym, a uczenice pobierają naukę przez dwa lata wedle planu naukowego, wydanego przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty 17. maja 1910 L. 17.255.

Plan nauk obejmuje w obu klasach: Języki polski i niemiecki, rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, prace kantorowe i korespondencję handlową, buchalteryę, geografję, stenografję i kaligrafję razem po 25 godzin tygodniowo w każdej klasie.

Ponadto udziela się nadobowiązkowo nauki higieny i gospodarstwa, towaroznawstwa i pisania na maszynach.

3. Uzupełniająca szkoła handlowa.

Szkoła ta ma dać osobom, będącym w praktyce handlowej, sposobność do uzupełnienia swych wiadomości i przyczynić się w ten sposób do podniesienia ich zarobkowości. Przeznaczoną jest ona w pierwszej linii dla uczniów i praktykantów handlowych, o ile nie ukończyli z pomyślnym skutkiem równoważnej szkoły uzupełniającej, lub nie wykażą się wiedzą, odpowiadającą zakresowi nauki udzielanej w szkole uzupełniającej (§ 99b now. ust. przem. z dnia 23. lutego 1897 Dz. p. p. Nr. 63).

Naukę pobierają uczniowie przez trzy lata wedle planu naukowego, wydanego przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty w języku wykładowym polskim, tygodniowo po 8 godzin w każdej klasie, w czasie od 15/9—15/6.

Plan nauk obejmuje w klasie I.: naukę języka polskiego, rachunków kupieckich, geografii i kaligrafii.

W klasie II.: rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, prace kantorowe i korespondencję handlową, buchalteryę, geografję i kaligrafję.

W klasie III.: rachunki kupieckie, korespondencję handlową, buchalteryę i geografję.

Nadobowiązkowo udziela się nauki języka niemieckiego i stenografii.

4. Kurs abiturjentów.

Celem kursu abiturjentów jest danie słuchaczom, którzy złożyli egzamin dojrzałości w jednej ze szkół średnich, w ciągu

jednego roku w stosowny sposób możliwie gruntownego wykształcenia handlowego. Kurs ten ma dać sposobność zwłaszcza prawnikom i technikom zapoznania się z organizacją handlu i komunikacji, oraz z pracą zawodową kupiecką.

Rok szkolny trwa od 3/10 do 30/6. Nauki udziela się w języku polskim wedle planu naukowego, wydanego przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty.

Plan nauk obejmuje: rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, korespondencję handlową, buchalterię, prawo handlowe i przemysłowe, ekonomię, towaroznawstwo, geografję, arytmetykę polityczną, i korespondencję w języku niemieckim, tygodniowo razem 27 godzin.

Nadobowiązkowo udziela się stenografii, kaligrafii, pisania na maszynach, ponadto mogą słuchacze brać udział w ćwiczeniach w pracowni towaroznawczej.

5. Jednoroczny kurs handlowy dla absolwentek szkół średnich (gimnazyów, szkół realnych), liceów, seminaryów nauczycielskich i t. d.

Powyższy zawodowy kurs handlowy ma na celu danie sposobności absolwentkom zakładów w tytule wymienionych do nabycia w ciągu jednorocznej nauki tych wiadomości z zakresu nauk handlowych, które do praktycznego zawodu są najpotrzebniejsze.

Nauki udziela się w języku polskim, wedle planu, zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty. Rok szkolny zaczyna się 9. września i trwa do końca czerwca.

Plan nauk obejmuje: rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, korespondencję handlową, buchalterię, prawo handlowe i przemysłowe, towaroznawstwo, geografję i korespondencję w języku niemieckim — w 22 godzinach tygodniowo.

Nadobowiązkowo udziela się nauki stenografii, kaligrafii oraz pisania na maszynach.

Plany naukowe tego kursu są identyczne z planami kursu abiturjentów z wyjątkiem nauki ekonomii i arytmetyki politycznej. Dla absolwentek gimnazyów i szkół realnych zaprowadzi się jednak osobne, nadobowiązkowe wykłady ekonomii i arytmetyki politycznej, w razie, jeżeli się na nie zgłosi co najmniej 10 słuchaczek.

6. Zawodowy kurs wieczorny dla dorosłych.

Celem tego kursu jest podanie osobom dorosłym, zwłaszcza mającym już zajęcia praktyczne, tego wymiaru wiedzy handlo-

wej, jaka im przy wykonywaniu prac kantorowych, ksiązkowaniu i obliczaniu może być potrzebna. Kurs ten trwa 8 miesięcy od 1/10 do 30/5.

Plan wykładów obejmuje: naukę buchalteryi pojedynczej i podwójnej, w przedsiębiorstwie kupieckim, prace kantorowe i korespondencyę handlową, rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, stenografię, razem 14 godzin nauki tygodniowo. W razie potrzeby i stosownej ilości zgłoszeń mogą się odbyć również i wykłady z dziedziny towaroznawstwa.

Kurs ten ma charakter czysto informacyjny. W czasie roku szkolnego nie egzaminuje się uczestników wcale, nie wydaje się zatem z końcem roku szkolnego żadnych świadectw, ani kwalifikacyjnych, ani frekwencyjnych. W czasie wykładów powołuje jednak dotyczący nauczyciel uczestników do wykonywania prac przy tablicy, względnie na drukach w ławkach, lub też do dawania ustnych odpowiedzi, dla przekonania się, czy przerobiony materiał został należycie zrozumiany i zapamiętany.

Po ukończeniu kursu mogą frekwentanci przystąpić do egzaminu prywatnego ze wszystkich wykładanych przedmiotów (jak niżej) i otrzymają w razie pomyślnego wyniku egzaminu stosowne świadectwa.

Celem umożliwienia osobom, które nabyły znajomości przedmiotów kupieckich drogą nauki prywatnej, wykazania swej wiedzy urzędowo uwierzytelnionym dokumentem, zaprowadzono za zezwoleniem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 5. lutego 1910 L. 48.969/09 w tutejszym zakładzie

C) Egzamina prywatne

z następujących przedmiotów:

- 1) z buchalteryi,
- 2) z korespondencyi kupieckiej i prac kantorowych,
- 3) z rachunków kupieckich,
- 4) nauki o handlu i wekslach,
- 5) z towaroznawstwa,
- 6) ze stenografii.

Kto się chce poddać takiemu egzaminowi, winien wnieść do c. k. Dyrekcji Akademii Handlowej w Krakowie podanie, opatrzone stemplem na 1 koronę, z wymienieniem przedmiotów, z których zamierza egzamin składać i wykazaniem swych dotychczasowych studyów (najmniej w zakresie 2 klas szkoły wydziałowej), tudzież wieku (przynajmniej lat 17). Do podania należy dołączyć także świadectwo moralności.

Egzaminowanie porucza dyrekcyja w każdym poszczególnym wypadku temu członkowi grona nauczycielskiego, który udziela odnośnego przedmiotu w zakładzie; egzaminator rozstrzyga też wspólnie z dyrektorem, czy wykazane przedwstępne wykształcenie jest wystarczającym do dopuszczenia do egzaminu.

Przy każdym egzaminie ma być obecny dyrektor, któremu też służy prawo zadawania pytań.

Każdy egzamin składa się z części pisemnej i ustnej, a w towaroznawstwie z ćwiczenia praktycznego w laboratorium, oraz z egzaminu ustnego, będącego z niem w związku. W razie złego wyniku z wypracowania pisemnego, nie dopuszcza się kandydata do egzaminu ustnego.

Kandydaci, zgłaszający się do egzaminu z buchalteryi, muszą wszystkie potrzebne do ksiązkowania obliczenia sami należycie wykonać, oraz wykazać się przy egzaminie ustnym znajomością przepisów prawnych, odnoszących się do wszystkiego rodzaju weksli.

Kandydat otrzyma z odbytego egzaminu świadectwo, w którym prócz rodowodu ma być dokładnie podany zakres egzaminowania z odnośnego przedmiotu (np. z buchalteryi pojedynczej i podwójnej w handlu drobiazgowym i hurtownym lub w interesie bankowym, lub z uwzględnieniem spraw spedycyjnych i komisowych i t. p.), oraz jedna z not następujących: celująco, bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, świadcząca o wyniku egzaminu.

Kandydaci, którzy nie odpowiedzą wymogom egzaminu, świadectwa nie otrzymają.

Świadectwo, ostemplowane stemplem za 2 korony, ma być podpisane przez dyrektora i egzaminatora i opatrzone pieczęcią urzędową.

Z wszystkich egzaminów prowadzi się protokół, który zawiera w bieżącym porządku imię i nazwisko, tudzież rodowód kandydatów, zakres i wynik egzaminu.

Protokół podpisany przez dyrektora i egzaminatora, przechowuje się w aktach urzędowych.

Taksa egzaminacyjna wynosi za każdy wyżej wymieniony przedmiot 16 koron.

Każdorazowy termin egzaminów prywatnych ogłoszony będzie w miejscowych dziennikach i w budynku Akademii Handlowej. Podania o dopuszczenie do egzaminu należy wnieść co najmniej na tydzień przed terminem. Takse egzaminacyjną składa się po otrzymaniu pisemnego zawiadomienia o dopuszczeniu do egzaminu. Po rozpoczęciu egzaminu, taks egzaminacyjnych nie zwraca się pod żadnym warunkiem.

II. Warunki przyjęcia.

1. **Akademia Handlowa.** Na I. kurs przyjmuje się uczniów, którzy w roku kalendarzowym, w którym się zapisują, ukończą lat 14 i mogą się wykazać ukończoną IV. klasą gimnazjalną lub realną najmniej z dostatecznym postępem we wszystkich przedmiotach. Wyjątkowo przyjąć można również uczniów z ukończoną III. klasą wydziałową, którzy we wszystkich przedmiotach otrzymali przynajmniej postęp dobry. Uczniowie szkół wydziałowych muszą się poddać ścisłemu egzaminowi wstępnemu. Wymagania przy takim egzaminie wstępnym są następujące: Z języka polskiego ma uczeń ustęp dany mu do przeczytania opowiedzieć ustnie i napisać w sposób należyty bez błędów gramatycznych i ortograficznych. Nadto ma przy rozbiórze zdań udowodnić znajomość głównych zasad gramatyki pod względem części mowy i składni. Z algebry: Cztery działania główne na liczbach ogólnych całkowitych z jednym lub więcej wyrazami, podnoszenie do kwadratu i do sześciastu wyrażań algebraicznych, tudzież liczb układu dziesiętkowego, największy wspólny dzielnik i najmniejsza wspólna wielokrotność, rachowanie liczbami ułamkowymi. Z rachunków: Cztery działania główne na liczbach dziesiętnych i ułamkach zwyczajnych, rozkładanie i redukcya, rachowanie liczbami mianowanemi, wnioskowanie, metoda rozkładania, reguła łańcuchowa, rachunek średniego podziału i rachunek spółki.

Na kurs II., III. i IV. przyjmuje się tylko takich uczniów, którzy mogą wykazać się ukończeniem z ogólnym stopniem pierwszym bezpośrednio poprzedzającej klasy tutejszego zakładu lub innej podobnie urządzonej publicznej szkoły handlowej.

Kandydaci, którzy powyższych warunków nie posiadają albo mają ukończoną niższą szkołę średnią lub szkołę handlową zagraniczną, mogą dopiero po otrzymaniu osobnego pozwolenia z c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty uzyskać przyjęcie do Akademii Handlowej. Ministerstwo rozstrzygnie również, czy i w jakim zakresie będą się musieli poddać egzaminowi wstępnemu. W interesie takich kandydatów leży zatem wystarać się wcześniej o pozwolenie przyjęcia przez wniesienie podania do c. k. Rady szkolnej krajowej, tak, aby w dniu wpisu wykazać się mogli dopuszczeniem do przyjęcia, ewentualnie do składania egzaminu wstępnego; bez takiego zezwolenia Dyrekcyja bezwzględnie nikogo przyjąć nie może.

Każdy uczeń, zgłaszający się do wpisu po raz pierwszy, ma przedłożyć metrykę chrztu lub urodzenia, świadectwem ukończonej w kraju czwartej klasy gimnazjalnej lub realnej, ewen-

tualnie trzeciej klasy wydziałowej i wypełnioną należycie kartę wpisową (do nabycia u tercyana).

2. Kurs abiturjentów. Warunkiem przyjęcia jest dowód, że kandydat złożył z pomyślnym wynikiem egzamin dojrzałości w jednym z austriackich gimnazyów lub szkół realnych. Ci zwyczajni słuchacze mają prawo składania egzaminów i otrzymują z końcem roku świadectwo.

W miarę wolnego miejsca może Dyrekcyja przyjmować także takich kandydatów, którzy mają zagraniczny egzamin dojrzałości. Tacy słuchacze mogą być przyjęci tylko na mocy osobnego zezwolenia c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty. Liczba słuchaczy na kursie abiturjentów nie może przekraczać 45.

Przy wpisie należy przedłożyć: świadectwo dojrzałości, metrykę chrztu lub urodzenia, należycie wypełnioną kartę wpisową i opłatę szkolną, bez której wpisu dokonać nie można.

Każdy wpisany słuchacz otrzymuje kartę wpisową.

3. Zawodowy kurs handlowy dla absolwentek szkół średnich. Warunkiem przyjęcia jest dowód, że kandydatka ukończyła z pomyślnym wynikiem krajową szkołę średnią, t. j. gimnazjum, szkołę realną, wzgl. liceum, seminaryum nauczycielskie, wyższą szkołę przemysłową i t. d. O wyjątkowym przyjęciu kandydatek nie mogących się wykazać takimi studjami rozstrzyga c. k. Rada szkolna krajowa.

Kurs otwiera się przy co najmniej 25 zapisanych kandydatkach — liczba przyjętych nie może przekraczać 45.

4. Dwuklasowa szkoła handlowa męska. Do klasy I. przyjmuje się uczniów, którzy ukończyli lub z końcem roku kalendarzowego, w którym się zapisują, ukończą lat 14 i wykażą się świadectwem, że ukończyli z dobrym postępem klasę III. wydziałową, gimnazjalną lub realną. W wyjątkowych wypadkach, o ile miejsca starczy, będzie się przyjmować uczniów, nie mających powyżej podanych studjów, jeżeli złożą z pomyślnym skutkiem ścisły egzamin wstępny w zakresie nauki udzielanych w klasie przygotowawczej dwuklasowej szkoły handlowej.

Do klasy II. przyjmuje się tylko uczniów, którzy ukończyli z dobrym postępem kl. I. tutejszej dwuklasowej szkoły handlowej lub też innej podobnie urządzonej publicznej szkoły handlowej.

Każdy zgłaszający się po raz pierwszy do wpisu uczeń ma przedłożyć metrykę chrztu lub urodzenia, ostatnie świadectwo szkolne, oraz należycie wypełnioną kartę wpisową.

5. Dwuklasowa szkoła handlowa żeńska. Do klasy I. przyjmuje się uczennice, które ukończyły z dobrym (wzgl. zadowalniającym) postępem we wszystkich przedmiotach co najmniej 3 klasę szkoły wydziałowej, licealnej lub średniej, albo złożą egzamin wstępny z języka polskiego, niemieckiego, rachunków,

geografii i nauk przyrodniczych w zakresie nauk udzielanych w 3-klasowej szkole wydziałowej. Uczennice muszą w roku, w którym się wpisują do szkoły ukończyć 14 lat życia. Pierwszeństwo mają: a) uczennice starsze wiekiem, b) mające ukończoną klasę IV., V. lub VI. szkoły wydziałowej, c) mające lepsze niż dobre postępy w naukach.

Do klasy II. przyjmuje się uczennice, które ukończyły z I. stopniem ogólnym klasę I. dwuklasowej szkoły handlowej w Krakowie, lub mając co najmniej lat 15 złożyć egzamin wstępny z zakresu nauk, udzielanych w I. klasie tejże szkoły.

Każda zgłaszająca się do wpisu uczennica ma przedłożyć metrykę chrztu lub urodzenia, ostatnie świadectwo szkolne, oraz należyście wypełnioną kartę wpisową.

6. Uzupełniająca szkoła handlowa. Do klasy I. szkoły handlowej uzupełniającej przyjmuje się uczniów i pomocników handlowych, którzy:

1) wykazą się świadectwem uwolnienia szkoły ludowej lub świadectwem innej szkoły, która w myśl ustawy krajowej zastępuje świadectwo uwolnienia szkoły ludowej;

2) albo ukończyli z dobrym postępem naukę w ogólnej szkole uzupełniającej;

3) albo przy egzaminie wstępnym okażą wiadomości, odpowiadające warunkom 1 lub 2.

Do klas wyższych przyjmuje się uczniów, którzy ukończyli z dobrym postępem klasę poprzednią uzupełniającej szkoły handlowej. Tylko ci pomocnicy lub uczniowie, którzy ukończyli III. lub IV. klasę szkoły średniej lub wydziałowej, mogą być przyjęci do klasy II.

7. Wieczorny kurs handlowy dla dorosłych. Na kurs ten przyjmuje się panie i panów, o ile mają ukończonych 17 lat życia i wykształcenie przedwstępne, co najmniej w zakresie 6-letniej nauki w szkole ludowej.

Uczestnikom kursu przysługuje prawo dowolnego wyboru przedmiotów, t. j. buchalteryi (4 g. tyg.), korespondencyi (2 g.), rachunków kupieckich (4 g.), nauki o handlu i wekslach (2 g.) i stenografii (2 g.).

8. Egzamina prywatne z przedmiotów kupieckich odbywają się corocznie z końcem września, w grudniu przed świętami Bożego Narodzenia, z końcem marca i z początkiem lipca. Podanie o przypuszczenie należy wносить na 10 dni przed terminem.

III. Opłaty szkolne.

(Raz wpłaconych opłat nie zwraca się pod żadnym warunkiem).

1. Uczniowie Akademii Handlowej opłacają przy pierwszym wpisie takse wstępną 10 K (obcokrajowcy 20 K), oraz datek na środki naukowe 2 K (obcokrajowcy 10 K). Przy ponownych wpisach corocznie po 2 K jako datek na środki naukowe. Czesne wynosi 40 K rocznie i ma być uiszczone w 2 ratach z góry z początkiem każdego półrocza. W I. półroczu klasy I. nie uwalnia się od opłaty czesnego nikogo, w następnych półroczach mogą uczniowie zyskać uwolnienie na takich samych warunkach, jak w szkołach średnich. Za ćwiczenia w pracowni chemicznej i towaroznawczej opłaca się z góry takse po 10 K rocznie.

2. Słuchacze kursu abiturientów opłacają tytułem wpisowego 10 K, tytułem czesnego 200 K. Opłaty te mają być złożone od razu z góry przy wpisie. Za ćwiczenia w pracowni towaroznawczej opłaca się osobno takse 20 K, za naukę pisanie na maszynach 10 K. Od opłat powyższych nie uwalnia się nikogo.

3. Słuchaczki kursu absolwentek opłacają: 10 K wpisowego, 200 K czesnego. Za pisanie na maszynach 10 K. Za nadobowiązkowe wykłady arytmetyki politycznej 20 K rocznie, za wykłady ekonomii również 20 K rocznie. Od opłat powyżej wymienionych niema uwolnień.

4. Uczniowie męskiej szkoły dwuklasowej opłacają przy pierwszym wpisie takse wstępną 10 K i datek na środki naukowe 2 K, przy następnym wpisie tylko datek na środki naukowe 2 K. Czesne wzgl. uwolnienia od opłaty, jak w AH.

5. Uczennice żeńskiej szkoły dwuklasowej opłacają przy pierwszym wpisie takse wstępną 10 K i datek na środki naukowe 2 K, przy następnym tylko 2 K. Czesne wynosi 80 K rocznie i ma być złożone w 2 ratach równych po 40 K z góry z początkiem każdego półrocza. Od opłat tych niema żadnych uwolnień.

6. Uczniowie szkoły uzupełniającej płacą przy pierwszym wpisie takse wstępną 2 K i corocznie datek na środki naukowe po 2 K, od których są uwolnieni uczniowie kupców, należących do Kongregacji Kupieckiej. Uczniowie nie będący na praktyce płacą ponadto 10 K czesnego rocznie.

7. Opłaty na kursie wieczornym oblicza się po 10 K rocznie za 1 godzinę tygodniowo. Opłatę uiszcza się z góry przy wpisie. Uwolnień od opłaty niema.

8. Taksa egzaminacyjna za egzamin prywatny z przedmiotów handlowych wynosi po 16 K za jeden przedmiot.

IV. Wyciąg z przepisów szkolnych.

Uczniowie, których rodzice i krewni nie mieszkają w Krakowie, mają dyrekcyi podać swoje mieszkanie i donieść natychmiast o każdej zmianie w ciągu roku.

Za każdego niepełnoletniego ucznia, nie mieszkającego u krewnych, musi utrzymujący stancję przyjąć odpowiedzialny nadzór.

Zakład zastrzega sobie w takim wypadku prawo nadzorowania i od czasu do czasu kontrolowania domowego sposobu życia uczniów.

Gdyby zachodzić miały jakie poważne wątpliwości co do dalszego pozostawiania ucznia na jakiejś stancyi — ma wówczas dyrekcyja prawo spowodować zerwanie umowy i ucznia gdzieindziej umieścić.

Co do korzystania uczniów z nauki przedmiotów nadobowiązkowych rozstrzygają rodzice lub ich zastępcy.

Zapisanie się na jakikolwiek przedmiot nadobowiązkowy obowiązuje do uczęszczania nań na przeciąg bieżącego roku szkolnego.

W Akademii Handlowej w Krakowie obowiązują przepisy dyscyplinarne, obowiązujące w innych szkołach średnich, względnie przepisy, wydane osobno dla uczniów Akademii Handlowej. Na kursie abiturientów i na innych kursach obowiązują osobne przepisy, wydane przez c. k. Ministerstwo W. i Ośw.

Z początkiem roku szkolnego poda dyrektor w obecności grona nauczycielskiego przepisy szkolne uczniom do wiadomości, każdy zaś uczeń, otrzymując jeden egzemplarz tych przepisów, zobowiąże się do ich przestrzegania.

Uczniowie wykreśleni z katalogu z powodu nieusprawiedliwionych absencji, nie otrzymują świadectwa frekwencyjnego. Uczniowie wzgl. uczennice kl. I., którzy na dwóch pierwszych konferencyach otrzymają z większości przedmiotów obowiązkowych notę „niedostateczną“, oraz uczniowie wszystkich klas, którzy zaniedbują się bardzo tak w nauce, jak i w uczęszczaniu do szkoły, mogą zostać na podstawie uchwały grona profesorów z zakładu wydalonymi.

Ferye stosują się do norm obowiązujących w państwowych szkołach średnich.

Każdy uczeń zwyczajny otrzymuje z końcem każdego półrocza świadectwo postępu, po ukończeniu zaś nauki świadectwo odejścia, wykazujące jego zachowanie się w ostatniej klasie i całkowity wynik nauki w szkole.

Uczniowie, którzy opuszczają zakład podczas roku szkolnego, otrzymują świadectwa frekwencyjne, w których potwierdza się jedynie, że uczęszczali na odpowiedni kurs.

W świadectwach określa się obyczaje stopniami: chwalne, dobre, odpowiednie, mniej odpowiednie, nieodpowiednie; pilność: wytrwała, dobra, dostateczna, niejednostajna i mała; postęp w przedmiotach stopniami: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny i zły.

Przy ocenianiu obyczajów i postępu uczniów postępuje się z całą ścisłością. Jeżeli postęp w jednym tylko przedmiocie jest niedostateczny, konferencja nauczycieli może ucznia przepuścić do powtórzenia egzaminu z tego przedmiotu po wakacjach głównych, jeśli dotyczący nauczyciel zawodowy temu się nie sprzeciwi. Gdyby na ten egzamin nie pozwolono lub wynik jego był niepomysłny, uczeń musi klasę powtarzać.

Uwaga: Nowo wstępujący uczniowie wzgl. uczennice mają się zgłosić do wpisu w towarzystwie rodziców wzgl. opiekunów. Każdy nowowstępujący uczeń wzgl. słuchacz otrzyma z początkiem roku szkolnego egzemplarz przepisów szkolnych (§ 31 Statut. Organiz. A. H.) i zobowiąże się do ich przestrzegania.

Wiadomości o postępach i zachowaniu się uczniów wzgl. uczennic, zaciągnąć mogą P. T. rodzice wzgl. opiekunowie w sali konferencyjnej Akademii w pewnych corocznie z początkiem roku szkolnego ogłaszanych dniach wywiadowczych, względnie we wszystkie dni szkolne w czasie przerwy między godzinami nauki o godz. 11.

Tabela
ilości godzin nauki tygodniowej

Liczba porz.		Akademia			
		I.	II.	III.	IV.
	Przedmioty obowiązkowe:				
1	Język polski	3	4	3	2
2	Język niemiecki i korespondencya	4	4	4	5
3	Język francuski i korespondencya	4	4	5	4
4	Geografia handlowa	2	2	2	2
5	Historia handlowa	2	2	2	2
6	Algebra i arytmetyka polityczna	2	2	2	2
7	Geometrya	2	—	—	—
8	Rachunki kupieckie	3	3	3	3
9	Historia naturalna	3	—	—	—
10	Fizyka	3	—	—	—
11	Chemia	—	2	2	—
12	Towaroznawstwo	—	—	2	2
13	Nauka o handlu	2	2	—	—
14	Korespondencya handlowa	—	2	3	2
15	Buchalterya	—	2	3	4
16	Prawo handlowe	—	—	—	2
17	Prawo wekslowe	—	—	1	—
18	Ekonomia społeczna	—	—	—	2
19	Kaligrafia	2	2	—	—
20	Stenografia	2	3	—	—
21	Nauka o ustroju politycznym	—	—	—	—
	Przedmioty nadobowiązkowe:	34	34	32	32
1	Język angielski	—	3	3	3
2	Język rosyjski	—	3	3	3
3	Język niemiecki	—	—	—	—
4	Cwiczenia w pracowni chemicznej	—	—	2	2
5	Cwiczenia w pracowni towaroznawczej	—	—	2	2
6	Nauka o ustroju administr. państwa	—	—	—	—
7	Towaroznawstwo	—	—	—	—
8	Nauka gospodarstwa i higieny	—	—	—	—
9	Stenografia	—	—	—	—
10	Kaligrafia	—	—	—	—
11	Pisanie na maszynach	—	—	—	2
12	Ekonomia	—	—	—	—
13	Arytmetyka polityczna	—	—	—	—
		—	6	10	12

statystyczna
w każdym przedmiocie i w każdej klasie

Dwuklasowa męska		Dwuklasowa żeńska		Uzupełniająca			Kurs abituryentów	Kurs absolwentek	Kurs wieczor.
I.	II.	I.	II.	I.	II.	III.			
4	3	2	3	3	—	—	—	—	—
6	6	5	5	—	—	—	3	2	—
3	3	2	2	1	1	2	3	3	—
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
5 w I. p. 3 w II. p.	4	5 w I. p. 3 w II. p.	3	2	2	2	5	5	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	—	—	—	—	—	2	2	—
4 w I. p. 2 w II. p.	3	3 w I. p. 1 w II. p.	2	—	3 w I. p. 1 w II. p.	—	3 w I. p. 1 w II. p.	3 w I. p. 1 w II. p.	2
2 w I. p. 4 w II. p.	3	2 w I. p. 4 w II. p.	3	—	1	2	2	2	2
2 w I. p. 4 w II. p.	4	2 w I. p. 4 w II. p.	4	—	2 w II. p.	2	3 w I. p. 5 w II. p.	3 w I. p. 5 w II. p.	4
—	—	—	—	—	—	—	2	2	—
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
2	1	2	1	2	1	—	—	—	—
2	2	2	2	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
33	33	25	25	8	8	8	27	22	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
—	—	3	3	—	—	—	1	—	—
—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	2	2	—
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
—	2	—	2	—	—	—	1	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
—	2	5	7	2	2	2	7	8	—

V. Zbiory naukowe

zostały dnia 3. sierpnia 1914 r. w kilku salach zamagazynowane i były przez cały rok szkolny 1914/15 zamknięte. Skutkiem tego nie zakupywano w tymże roku żadnych książek ani przyrządów i t. p. środków naukowych. Pracownie i czytelnia uczniów były również zamknięte i nie funkcjonowały. Obecny stan zbiorów naukowych nie różni się przeto pod względem ilościowym niczem od stanu, podanego w sprawozdaniu dyrekcyi za rok szkolny 1913/14.

VI. Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych:

1. C. k. Rada szkolna krajowa z 15. lipca 1914 L. 1798/V. poleca, aby za spokój duszy Jego ces. i król. Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i tegoż Małżonki urządzić z początkiem roku szkolnego nabożeństwo żałobne.

2. C. k. Rada szkolna krajowa z 1. sierpnia 1914 L. 279/Pr. poleca nie czynić przeszkód w razie, gdyby władze wojskowe miały zająć budynek szkolny. Należy o fakcie donieść Radzie szkolnej krajowej i zapewnić bezpieczne przechowanie aktów szkolnych, cenniejszych ruchomości i zbiorów naukowych oraz dołożyć starań, by mieszkanie dyrektora, wzgl. tercyana, zostało im pozostawione, celem ułatwienia pieczy nad całością budynku, urządzeń i zbiorów.

3. C. k. Rada szkolna krajowa z 3. sierpnia 1914 L. 1876/V. uwiadamia o ustanowieniu przez władze rządowe medali brązowych, względnie srebrnych, dla uczniów, odznaczających się w strzelaniu, udzielanem fakultatywnie w szkołach średnich.

4. C. k. Rada szkolna krajowa z 3. sierpnia 1914 L. 1736/V. uwiadamia, że uczniowie, pobierający w szkołach naukę strzelania, mogą otrzymać stosowne świadectwa na stemplu z podpisami nauczyciela strzelania i dyrektora zakładu.

5. C. k. Rada szkolna krajowa z 5. sierpnia 1914 L. 287/Pr. poleca, aby w czasie tegorocznych ferii głównych był w zakładzie stale obecny dyrektor, względnie jeden z członków grona nauczycielskiego.

6. C. k. Rada szkolna krajowa z 6. sierpnia 1914 L. 291/Pr. wydaje przepisy w sprawie pracy rolnej uczniów, mające na celu ochronę młodzieży przed zbyt wielkimi wysiłkami oraz regulujące ich stosunek do pracodawców oraz zwraca uwagę, że i w miastach otwiera się dla młodzieży wdzięczne pole pożytecznej pracy.

7. C. k. Rada szkolna krajowa z 11. sierpnia 1914 L. 302/Pr. wzywa wszystkich nauczycieli do natychmiastowego powrotu do swych miejsc służbowych, względnie, gdyby to było niemożliwe, do zgłoszenia się w najbliższej szkole. Zakłady mają zorganizować opiekę nad młodzieżą szkolną, pośredniczyć w wyszukiwaniu stosownej dla nich pracy, względnie zorganizować dla nich jakiegokolwiek pożyteczne i stosowne zajęcie, o ileby tego zachodziła potrzeba.

8. C. k. Rada szkolna krajowa z 21. sierpnia 1914 L. 15081/IV. poleca przedłożyć wykaz powołanych do czynnej służby wojskowej członków grona nauczycielskiego.

9. C. k. Rada szkolna kraj. z 2. września 1914 L. 1/Pr. Kr. wydaje zarządzenia w sprawie uproszczenia korespondencji urzędowej oraz upoważnia dyrekcję do samodzielnego załatwiania spraw uczniowskich pod własną odpowiedzialnością.

10. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 17. listopada 1914 L. 3343 i c. k. Ministerstwo Obrony Krajowej z 4. listopada 1914 L. XIV/1318 wydają zarządzenia w sprawie uwalniania kandydatów, przystępujących do egzaminu uzupełniającego, celem uzyskania prawa służby jednorocznej, od egzaminu z drugiego języka.

11. C. k. Rada szkolna krajowa z 28. listopada 1914 L. 69/Pr. poleca urządzić w dniu 2. grudnia nabożeństwo oraz stosowne wykłady dla uczniów.

12. C. k. Rada szkolna krajowa z 2. grudnia 1914 L. 5245/IV. wydaje zarządzenie w sprawie zatrudnienia nauczycieli nieczynnych szkół średnich.

13. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 6. listopada 1914 L. 47261 i c. k. Ministerstwo Obrony Krajowej z 28. października 1914 L. 9294/XIV. wydają zarządzenie w sprawie warunkowego przyznania praw jednorocznych ochotników uczniom

Akademii Handlowych, urodzonym w roku 1894 i 1895; powołani do służby w pospolitem ruszeniu uczniowie mają udowodnić, że w b. r. s. 1914/1915 są zwyczajnymi uczniami IV. kursu (ur. w r. 1894) lub też III. albo IV. (ur. w r. 1895). Następnie mają najdalej w 4 tygodnie po wstąpieniu do służby w pospolitem ruszeniu wnieść stosowne podanie, poczem zostanie im przyznany tytuł „jednoroczny ochotnik aspirant“. Po demobilizacji mają dokończyć swych studyów, po czem zostanie im przyznane prawo jednorocznej służby bez zastrzeżeń, w przeciwnym razie będą musieli służyć dalej, jako zwyczajni żołnierze. To samo rozporządzenie odnosi się także i do uczniów, urodzonych w l. 1893 i 1892, jeżeli przy dawniejszych stawkach uznano ich jako niezdolnych.

14. C. k. Ministerstwo kolejowe z 19. listopada 1914 L. 17605/6a wydaje nowe przepisy w sprawie zniżek, przyznawanych uczniom szkół średnich, na wyjazdy do rodziny na ferye, wedle których ma każdy uczeń prosiący o zniżkę złożyć tytułem opłaty manipulacyjnej 1 koronę.

15. C. k. Rada szkolna krajowa z 30. grudnia 1914 L. 6910/IV. w sprawie ograniczenia rozmiarów tegorocznego sprawozdania dyrekcyi.

16. C. k. Rada szkolna krajowa z 8. stycznia 1915 L. 12/III. wydaje okólnik do młodzieży w sprawie oszczędnego obchodzenia się z chlebem i innymi środkami spożywczymi.

17. C. k. Rada szkolna krajowa z 25. stycznia 1915 L. 682/III. zezwala na zachęcanie młodzieży szkolnej do nabywania wojennych znaczków pocztowych.

18. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 7. września 1914 L. 2814 poleca wszystkim nauczycielom zwracać przy każdej sposobności uwagę uczniów na wzniosły moment zjednoczenia się wszystkich narodowości państwo zamieszkujących około osoby Najjaśniejszego Pana w tych czasach wojennych oraz na obowiązki, jakie nawet młodzież szkolna ma obecnie do spełnienia, przez gorliwsze jeszcze niż kiedyindziej przykładanie się do nauki.

19. C. k. Rada szkolna krajowa z 16. lutego 1915 L. 37/Pr. zachęca młodzież do składek na cele Czerwonego Krzyża, co miesiąca w pewnych oznaczonych dniach.

20. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 20. lutego 1915 L. 472 i c. k. Ministerstwo Obrony Krajowej XIV. Nr. 169 ex 1915 przyznają warunkowe prawo jednorocznej służby wojskowej urodzonym w roku 1895 uczniom III. i IV. kursu Akademii, oraz urodzonym w roku 1896 uczniom II., III. i IV. kursu Akademii.

21. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 30. stycznia

1915 L. 281 zezwala na wcześniejsze sklasyfikowanie uczniów IV. kursu Akademii Handlowych, o ile zostali asenterowani do pospolitego ruszenia, a są urodzeni w latach aż do roku 1896. Świadectwo odejścia musi być jednak zaopatrzone klauzulą, w której ma być przytoczone powyższe rozporządzenie. To samo dotyczy i uczniów klas niższych, świadectwa roczne mogą jednak otrzymać w drodze urzędowej dopiero w cztery tygodnie po wstąpieniu do wojska. Asenterowani uczniowie prywatni mogą być do egzaminu dopuszczeni przed wstąpieniem do służby.

22. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 26. lutego 1915 L. 6067 zezwala na sklasyfikowanie na podstawie egzaminów, odbywanych około Wielkiejnocy, tych urodzonych w roku 1895 i 1896 słuchaczy kursu abiturjentów, którzy zostali obecnie do służby wojskowej powołani, z uwidocznieniem niniejszego rozporządzenia na świadectwie.

23. C. k. Rada szkolna krajowa z 7. marca 1915 L. 48/Pr. poleca pouczać młodzież szkolną o konieczności wprowadzenia oszczędności w żywieniu się ludności w czasach wojny. (Ok. c. k. Namiestnictwa z 11. lutego 1915 L. 1390/pr. i Pouczenie wydane przez c. k. Min. spraw wewnętrznych).

24. C. k. Minister. Wyznań i Oświaty z 27. lutego 1915 L. 6274 zezwala na wcześniejsze sklasyfikowanie tych uczniów szkoły dwuklasowej (ur. w r. 1895 i 1896), którzy zostali uznani za zdolnych do służby wojskowej.

25. C. k. Rada szkolna krajowa z 31. marca 1915 L. 1833/III. zezwala na składki w szkołach na cele „funduszu pomocy dla wdów i sierot całej siły zbrojnej“.

26. C. k. Rada szkolna krajowa z 7. kwietnia 1915 L. 82 zezwala nauczycielom na wzięcie udziału w komisjach, mających dokonywać rozdawnictwa kwitów na chleb.

27. C. k. Rada szkolna krajowa z 12. kwietnia 1915 L. 2636/III. poleca najściślejsze przestrzeganie przepisów, dotyczących higieny w szkołach.

28. C. k. Rada szkolna krajowa z 24. kwietnia 1915 L. 3106/III. poleca życzliwemu poparciu czasopismo „Szkoła polska“.

29. C. k. Rada szkolna krajowa z 3. maja 1915 L. 3343/III. poleca w ślad reskryptów ministerjalnych odesłać nie mające dla celów szkoły wartości przedmioty z metalu, a znajdujące się w gabinetach i t. p. do Centralnego Komitetu zbiórki metali we Wiedniu.

30. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 27. kwietnia 1915 L. 826 przyznaje dodatki sustentacyjne tym profesorom, których rodziny bawią poza miejscem ich urzędowania i którzy skutkiem tego prowadzą podwójne gospodarstwo domowe.

Dodatki te, których wysokość zależną jest od ilości dzieci, mają być płatne od 1. kwietnia 1915.

31. C. k. Rada szkolna krajowa z 6. maja 1915 L. 3414/III. podaje do wiadomości, że c. k. Urząd opieki wojennej we Wiedniu wydaje karty pamiątkowe tym uczniom, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powiększenia dochodów tej instytucji.

32. C. k. Ministerstwo robót publicznych z 3. maja 1915 L. 24800-IVa poleca złożyć na cele wojennej zbiórki metali wszystkie pozostałe z budowy metalowe resztki.

33. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 3. maja 1915 L. 10691 poleca przedkładać roczne wykazy statystyczne nie jak dotychczas z końcem roku szkolnego, lecz z końcem września każdego roku.

34. C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty z 28. maja 1915 L. 1515 rozszerzyło ulgi egzaminacyjne, przyznane dotąd uczniom, urodzonym w roku 1896, obecnie także i na urodzonych w roku 1897, którzy przy przeglądzie uznani będą za zdolnych do służby wojskowej.

35. J. E. P. Minister Wyznań i Oświaty z 5. czerwca 1915 L. 16901 zarządził, ażeby w czasie tegorocznych wakacji dyrektowie szkół średnich i t. p. pełnili bez przerwy swe obowiązki służbowe i z miejsca swego stałego urzędowania nigdzie się nie wydalali.

VII. Wychowanie fizyczne młodzieży.

Zmieniając przed kilku laty system wychowania fizycznego, a mianowicie ćwiczenia na przyrządach w zamkniętej sali zastępując wycieczkami, zabawami na wolnem powietrzu, ćwiczeniami sportowemi, chciała dyrekcya zakładu zrobić doświadczenie i przekonać się, czy ten sposób przyniesie młodzieży należyte korzyści i czy trafi do jej upodobania. Obecnie może dyrekcya bez wahania stwierdzić, iż postąpiła trafnie i pożytecznie. Udział w wycieczkach był przeważnie bardzo liczny, uczniowie, zarówno jak i uczennice, odnosiły się do nich entuzjastycznie; rozwój wycieczkowych Kas oszczędności postępował wydatnie, a choć liczba wycieczek dochodziła do kilkudziesięciu rocznie, nigdy nie było ich za dużo, zawsze pragnęła ich młodzież jeszcze więcej. Jakie korzyści pedagogiczne i naukowe płyną z wycieczek dla młodzieży, o tem wie każdy wy-

chowawca, który je z uczniami odbywał; obecna doba wojny dowodzi nadto, że tego rodzaju wychowanie fizyczne przyczynia się do ziszczenia tego postulatu i tej zasady, aby każdy obywatel państwa umiał być także jego obrońcą. Jak widać ze statystyki uczniów, ławki w naszej szkole opustoszały w bieżącym roku szkolnym nadzwyczajnie; bardzo wysoki procent z byłych i obecnych uczniów wszystkich kursów naszej szkoły znajduje się w tej chwili w szeregach armii i Legionów, a jak wiadomości dochodzą, dzielni są pośród nich żołnierze; wielu ranami dowiodło swego męstwa, inni — choć młodociani — dosłużyli się wyższych stopni i odznaczeń. Czyż można wątpić, iż kilkudniowe wycieczki, zwłaszcza górskie, połączone z trudami, niewygodami, długimi marszami wśród zmiennej aury, iż zimowe ćwiczenia narciarskie, kilkuletni kurs nauki strzelania — nie przyczyniły się do ich hartu i wytrzymałości? Że tak jest, są i dowody... — kartki polowe, pisane przez naszych uczniów-żołnierzy z pól bitew do dyrekcyi i nauczycieli, pełne serdeczności, a wspominające z największą lubością właśnie... o wycieczkach! Zdawało się, iż w bież. roku szk. wypadnie w zamkniętej twierdzy zrezygnować z wycieczek i ćwiczeń fizycznych — i tak się też po części stało. O dalszych wycieczkach zbiorowych poza obręb twierdzy nie było co myśleć; jednak w porze letniej na mniejszą skalę odbyło się ich kilkanaście w poblizsze miejscowości. Uczniowie AH. i Dw. Szk. H. odbyli półdniowe wycieczki do Bronowic, do Rajska, do Pychowic i Łągownik, oraz dwukrotnie na Sikornik, przyczem w polu urządzono mocowania, wyścigi i zabawy; uczennice zaś wszystkich trzech klas Ż. S. H. odbyły półdniowe wycieczki na Panieńskie Skały i w Bielańskie lasy, również w połączeniu ze zabawami; uczestniczek każdym razem było ponad 30.

W zimie kurs narciarski odbył się na Sikorniku, a kilkakrotne ćwiczenia w tym nader miłym i nader użytecznym sporcie, doprowadziły u niektórych uczniów do znacznej wprawy w jeździe i w skokach.

Ćwiczeniami fizycznymi kierował, jak i poprzednich lat, prof. K. Sosnowski, a w niektórych wycieczkach wzięli też udział prof. Korbel, Byczkowski i Dr Weigt.

VIII. Wycieczki naukowe i praca wakacyjna uczniów.

I w tym dziale, niestety, nie ma dyrekcyja nic do podania. W roku 1914/15 nie odbyła się ani jedna wycieczka naukowa, a z braku funduszy nie mogła dyrekcyja udzielić żadnych zapomóg uczniom, chcącym w lipcu 1914 r. zająć się jakąkolwiek pracą poza Krakowem.

IX. Stypendya, Pomoc kol. i składki.

Wszystkie władze i instytucje, udzielające dotąd stypendyów i zasiłków uczniom tutejszego zakładu wstrzymały w bież. roku szk. 1914/15 wypłaty. Pomocy Koleżeńskie uczniów wobec ogromnego ubytku uczniów w roku 1914/15 nie otwierano; zacznie ona działać dopiero po wojnie.

Natomiast musi dyrekcyja w tem miejscu otworzyć nową rubrykę, dowodzącą niezwyklej ofiarności w przeważnej części bardzo ubogiej młodzieży do tutejszego zakładu uczęszczającej, t. j. rubrykę:

Składki uczniów i uczenic oraz profesorów Akademii Handlowej, urządzone w roku szk. 1914/15.

1. Na gwiazdkę dla Legionistów	82 K — h
(nadto 1800 papierosów, trochę ciast i czekolady)	
2. Na cele Samarytanina polskiego	53 „ — „
3. Na cele Czerwonego Krzyża	34 „ 46 „
4. Na cele funduszu pomocy dla wdów i sierot po poległych żołnierzach całej armii	32 „ 86 „
5. Na cele Opieki wojennej wraz z datkiem na karty pamiątkowe	50 „ — „
Razem . .	252 K 32 h

Ponadto oddano na mocy uchwały konferencji profesorów cały zebrany dotąd na bursę uczniów fundusz w kwocie 237 koron na potrzeby Legionu, w którym tyłu tutejszych wychowanków służy.

X. Tabele statystyczne.

	Akademia Handlowa				Razem
	I.	II.	III.	IV.	
Liczba uczniów wzgl. uczenic:					
Przyjęto z początkiem r. s. 1914/15	16	15	14	12	57
Przyjęto w ciągu r. s. 1914/15 . . .	2	2	2	2	8
Razem . .	18	17	16	14	65
Z tych było:					
a) tutejszych z promocją	—	15	14	14	43
b) obcych z promocją	16	—	—	—	16
c) repetentów	2	2	2	—	6
Razem . .	18	17	16	14	65
W tem mężczyzn	48	17	14	14	65
kobiet	—	—	—	—	—
Z powyższej liczby wpisanych:					
a) nie zgłosiło się wcale	4	—	—	—	4
b) wyjechało podczas ewakuacji . . .	6	4	3	5	18
c) wystąpiło w ciągu r. s. 1914/15	—	—	—	—	—
Liczba z końcem r. s. 1914/15 . . .	8	13	13	9	43
W tem:					
a) prywatystów	1	4	4	3	12
b) publicznych	7	9	9	6	31
(Uwaga: Podane poniżej liczby w wykładni- kach odnoszą się do prywatystów).					
II. Według miejsca urodz. było:					
Z Krakowa	6 ¹	5 ²	5	3 ¹	19 ⁴
Z Galicyi	1	3 ²	3 ⁴	3 ²	10 ⁸
Z innych prowincyi Austrii	—	1	—	—	1
Z Ks. Poznańskiego	—	—	1	—	1
Z Król. Polskiego	—	—	—	—	—
Z Ces. Rosyjskiego	—	—	—	—	—
Razem . .	7 ¹	9 ⁴	9 ⁴	6 ³	31 ¹²
III. Według wyznania było:					
Rzymsko-katolickiego	3	5 ⁴	3 ¹	4 ¹	15 ⁶
Grecko-katolickiego	—	—	— ¹	—	— ¹
Ewangelickiego	—	—	—	—	—
Mojżeszowego	4 ¹	4	6 ²	2 ²	16 ⁵
Razem . .	7 ¹	9 ⁴	9 ⁴	6 ³	31 ¹²
IV. Według jęz. ojczystego było:					
Polaków	7 ¹	9 ⁴	9 ³	6 ³	31 ¹¹
Rusinów	—	—	— ¹	—	— ¹
Razem . .	7 ¹	9 ⁴	9 ⁴	6 ³	31 ¹²
V. Według miejsca zamieszkania rodziców było:					
Z Krakowa	7	9	9	4	29
Z Galicyi	—	—	—	2	2
Z Król. Polskiego	—	—	—	—	—
Razem . .	7	9	9	6	31

DSH M.		Razem	DSH żeńska			Razem	Kurs		Razem
I.	II.		Ia.	Ib.	II.		A.	ABS.	
20	8	28	39	44	73	156	20	12	273
—	1	1	1	4	1	6	5	2	22
20	9	29	40	48	74	162	25	14	295
—	9	9	—	—	72	72	—	—	124
15	—	15	39	46	—	85	25	14	155
5	—	5	1	2	2	5	—	—	16
20	9	29	40	48	74	162	25	14	295
20	9	29	—	—	—	—	25	—	119
—	—	—	40	48	74	162	—	14	176
2	—	2	—	—	—	—	2	2	10
3	4	7	6	12	25	43	3	1	72
1	1	2	2	1	4	7	6	—	15
14	4	18	32	35	45	112	14	11	198
—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
14	4	18	32	35	45	112	14	11	186
10	4	14	22	24	35	81	6	7	127 ⁴
3	—	3	8	10	10	28	7	2	50 ⁸
—	—	—	1	—	—	1	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1	—	1	1	1	—	2	1	1	5
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
14	4	18	32	35	45	112	14	11	186 ¹²
5	3	8	27	27	35	89	9	11	132 ⁶
—	—	—	—	—	1	1	1	—	2 ¹
—	—	—	—	—	1	1	1	—	2
9	1	10	5	8	8	21	3	—	50 ⁵
14	4	18	32	35	45	112	14	11	186 ¹²
14	4	18	32	35	44	111	13	11	184 ¹¹
—	—	—	—	—	1	1	1	—	2 ¹
14	4	18	32	35	45	112	14	11	186 ¹²
14	4	18	31	35	43	109	14	9	179
—	—	—	—	—	2	2	—	2	6
—	—	—	1	—	—	1	—	—	1
14	4	18	32	35	45	112	14	11	186

XI. Kronika zakładu.

I.

Natychmiast po ogłoszeniu ogólnej mobilizacji w monarchii powrócił składający niniejsze sprawozdanie dyrektor do Krakowa, gdzie mu doręczono zaraz następujące pismo Prezydenta miasta Krakowa z 1. sierpnia 1914 L. 55/mob.: „C. i k. Komenda twierdzy zażądała na podstawie ustawy z 26. grudnia Nr. 236 Dz. p. p. bezzwłocznego oddania budynku tamtejszego zakładu na urządzenie szpitala wojskowego. Wobec tego wzywa się Szanowną Dyrekcyę, ażeby natychmiast zarządziła opróżnienie budynku, przyczem zwraca się uwagę, iż w razie niezastosowania się do powyższego wezwania, Magistrat jako polityczna władza I. instancji musiałby na podstawie §. 30. cyt. ustawy zarządzić przymusowe opróżnienie budynku“.

Ponieważ w budynku Akademii mieściły się mieszkania dyrektora, oraz dwóch tercyanów i cały szereg różnych bogato zaopatrzonych gabinetów i pracowni, udał się dyrektor zakładu w dniu 2. sierpnia do komendy twierdzy z prośbą o pozostawienie go nadal w mieszkaniu i nienaruszanie sal, w których mieściły się zbiory naukowe Akademii. Starania te nie odniosły, niestety, żadnego skutku, w komendzie oświadczone, że cały budynek wraz z mieszkaniami i gabinetami musi być bezwarunkowo oddany na cele szpitala. Powiadomiony o tych zarządzeniach komendy J. E. Pan Prezydent miasta Dr J. Leo odbył w tej sprawie tegoż samego dnia (2/8) po południu konferencyę z c. i k. komendantem twierdzy, nie zdołał jednak uzyskać żadnych ustępstw, uwiadomił tylko dyrekcyę telefonicznie, że ma się natychmiast postarać o lokale na przechowanie drogocennych zbiorów po za obrębem budynku szkolnego, oraz o mieszkanie dla siebie i 2 tercyanów. Wieczorem tegoż samego dnia (2/8) przybyła do Akademii komisya wojskowa, składająca się z WP. Dra Merunowicza, c. i k. lekarza pułkowego, kilku oficerów oraz urzędnika z oddziału technicznego komendy twierdzy. Komisya ta zwiedziła z planami w ręku cały budynek, uznała, że wyniesienie zbiorów naukowych gdzieś na miasto, równałoby się ich zupełnemu zniszczeniu i, przychyłając się do prośb dyrektora, zgodziła się na pozostawienie dyrekcyi kilku pokoi, w którychby można było wszystkie zbiory naukowe zamagazynować. Komendant szpitala WP. Dr Merunowicz zgodził się również ze względu na brak wojskowej służby, na pozostawienie w mieszkaniu dotychczasowem jednego tercjana, pod warunkiem, że będzie spełniał rozkazy władzy wojskowej, pilnował własności szkoły i budynku. Dyrekcyja musiała jednak

wystawić rewers, uznający, że zarząd wojskowy nie bierze żadnej odpowiedzialności za jakikolwiek ubytek w zbiorach, pozostawionych w Akademii, oraz, że na wezwanie komendy Dyrekcyi opróżni pozostawione jej na razie ubikacje.

W dniu 3. sierpnia rano zaczęło się gwałtowne opróżnianie budynku. Do wieczora było wszystko skończone. Akta dyrekcyi, część sprzętów szkolnych umieszczono w małym pokoiku na I. piętrze. Resztę aktów, gabinet geograficzny, sprzęty pracowni fotograficznej, maszyny do pisania umieszczono w gabinecie fizykalnym na II. piętrze. Zbiory towaroznawcze, przybory pracowni towaroznawczej i chemicznej znalazły pomieszczenie w dwóch salach gabinetu towaroznawczego. W czterech zatem ubikacjach zamagazynowano wszystko, co się tylko dało. Sprzęty szkolne mniejszej wartości pochowano w sali wykładowej chemii, w której mieści się także magazyn wojskowy, resztę na strychu i w piwnicy. W bibliotece nauczycielskiej, uczniowskiej i w gabinecie przyrodniczym pozamykano tylko szafy, a komenda szpitalu zużyła pokoje dla swych celów. Stoły, ławki bez pultów, krzesła i t. p. oddano do użytku wojsko-wości, obrazy pozostawiono na ścianach tak w salach, jak i w korytarzach.

Dnia 4. sierpnia rano wręczył dyrektor c. i k. Komentantowi szpitala twierdzy Nr. I. W Panu Drowi T. Merunowiczowi klucze budynku i opróżnionych sal, oddając na cele wojskowe:

Cały parter z wyjątkiem 2 ubikacji, w których mieszka tercyan, całe pierwsze piętro z wyjątkiem 1. małego pokoiku, całe drugie piętro z wyjątkiem 1. gabinetu fizykalnego, całe trzecie piętro z wyjątkiem 2. sal ze zbiorami towaroznawczemi, czyli razem ubikacji 35.

W budynku Akademii umieszczono: biuro komendanta szpitala, kancelarye rachunkowe, aptekę i pracownię chemiczną, sale operacyjne, sypialnie personelu szpitalnego i sale dla chorych i rannych, magazyny, kuchnie i łazienkę.

Kancelaryę dyrekcyi urządził dyrektor w mieszkaniu swem przy ulicy Studenckiej L. 19 i uwiadomił o wszystkim c. k. Radę szkolną krajową, która też reskr. z 9. sierpnia 1914 L. 292/pr. przyjęła wszystkie zarządzenia dyrektora do wiadomości.

Równocześnie prawie zaczęli się zjeżdżać do Krakowa profesorowie, którzy na czas wakacji wyjechali po za granice kraju. Powrót z miejscowości klimatycznych w kraju, a nawet z Włoch, nie przedstawiał żadnych trudności. Powrót prof. Dra Bollanda z Rugii trwał przeszło tydzień, prof. Dra Łozińskiego z Barcelony, gdzie brał udział w kursie ekonomicznym, urzą-

dzonym staraniem Towarzystwa dla popierania szkolnictwa handlowego, jeszcze dłużej, prof. Rongier nie mógł z Francji wogóle powrócić. Z obecnymi profesorami, między którymi brakło prof. Langa, pełniącego służbę wojskową przy artylerii wałowej, oraz jak właśnie wspomniano p. prof. Rongiera, odbywał dyrektor ciągłe konferencje, radząc nad sprawą opieki nad młodzieżą oraz nad rozpoczęciem nauki szkolnej. (W tymże czasie (w sierpniu) powstał w mieście komitet nauczycielski, mający zająć się wyszukaniem stosownej pracy dla przebywających w Krakowie uczniów szkół średnich. Z grona profesorów Akademii Handlowej zasiadał w tym Komitecie prof. I. Petelenz. Uczniowie tutejszego zakładu brali udział tylko w sekcji przenoszenia rannych, tworząc pod kierunkiem prof. Petelenza osobną dwunastkę. Służbę pełnili dość często tak we dnie, jak i w nocy — aż do pierwszych dni października, kiedy ze względu na pojawiające się choroby zakaźne wszystkie dwunastki uczniów rozwiązano). Ponieważ całe grono bez żadnych zastrzeżeń oświadczyło się za bezwarunkowem prowadzeniem nauki, trzeba było pomyśleć o jakimś lokalu. W tej sprawie odniósł się dyrektor do Magistratu miasta Krakowa i do Stowarzyszenia Kupców i młodzieży handlowej w Krakowie z prośbą o odstąpienie choćby jakiegoś niewielkiego lokalu dla Akademii. Niestety, ani Magistrat, ani Stowarzyszenie nie miało i nie mogło odstąpić ani jednej sali. Wobec tego, oraz uchwały konferencji dyrektorów szkół średnich w Krakowie, aby stosownie do życzenia c. k. Rady szkolnej krajowej otworzyć szkoły około 16. września 1914 odniosła się dyrekcyja do Kuratorji Akademii z prośbą o upoważnienie jej do wynajęcia potrzebnych na cele zakładu lokalów. Otrzymawszy to upoważnienie i ogłosiwszy wpisy, rozpoczął dyrektor poszukiwania za stosownymi lokalami.

Z powodu znanych powszechnie akcji wojennych, przemarszu wojsk przez Kraków i ogólnego podniecenia wpisy szły dość wolno, dając nieszczególny rezultat, zwłaszcza na kursach, na których opłata dość wysoka pokryć miała wydatki, połączone z wynajmem nowych lokalów szkolnych. Do dnia 14. września 1914 wpisało się do

Akademii do kl. I. 7, do II. 9, do III. 6, do IV. 3	razem	25
do Szkoły dwukl. męskiej do kl. I. 6, do kl. II. 5	„	11
do Szkoły dwukl. żeńskiej do kl. I. 67, do kl. II. 61	„	128
na kurs abiturjentów	„	4
na kurs absolwentek	„	3
Razem		171

Z uczniów i słuchaczy, wpisanych przed wakacjami, nie zgłosił się obecnie nikt (z końcem czerwca 1914 było wpisanych

do I. kl. Akademii 11, do I. kl. Szkoły dwukl. męskiej 8, na kurs abiturientów 11, na kurs absolwentek 10). Spodziewany przeto dochód, płynący z opłat uczniów, nie mógł wystarczyć na potrzeby zakładu, a na regularną wypłatę subwencji nie można było na razie także liczyć. To też chwilowo została zakwestyjonowaną sprawa otwarcia Akademii w najbliższych dniach. Tymczasem (14/9) pojawiły się plakaty, wzywające ludność do dobrowolnego wyjazdu z Krakowa (pociągami ewakuacyjnymi od 15/9 1914), co jeszcze bardziej zmniejszyło możliwość prowadzenia nauki, chociażby częściowo tylko. Wobec wyjazdu wielu rodzin, zwracała dyrekcja wszystkim złożone opłaty i ogłosiła, że z powodu zarządzeń komendy twierdzy oraz niemożności ryzykowania większych funduszy na wynajem lokalu, nauka chwilowo nie może się rozpocząć, o ponownem zaś podjęciu wpisów i rozpoczęciu nauki uwiadomi dyrekcja publiczność w miejscowych dziennikach. Skutkiem tego zarządzenia, jak niemniej i wypłaty dodatku ewakuacyjnego nauczycielom państwowym, pozostawił dyrektor każdemu z profesorów zupełną swobodę pozostania lub też chwilowego wyjazdu z Krakowa. Prowadzenie czynności kancelaryjnych powierzył dyrektor na czas swej nieobecności prof. Ippoldtowi. W tym czasie wyjechali z Krakowa: dyrektor oraz profesorowie Dr Bolland, Korbel, Dr Łoziński, Skalski, Sosnowski, Dr Tarliński i Dr Weigt. Gdy w pierwszej połowie października 1914 sytuacja znacznie się poprawiła i nastąpiło pewne uspokojenie, powrócił dyrektor do Krakowa i wezwał do powrotu wszystkich nauczycieli. Ogłoszono w dziennikach o otwarciu szkoły i 24. października otworzył dyrektor, w obecności całego prawie grona nauczycielskiego, zebranych uczniów i uchenic nowy rok szkolny 1914/15. W międzyczasie powołano do służby w pospolitem ruszeniu profesorów Dra Bollanda i Petelenza. Rezultat obecnych ponownych wpisów był znacznie lepszy i tak do Akademii wpiśało się: do kl. I. 11, do II. 12, do III. 12, do IV. 11, razem 46; do Dwuklas. męskiej: do kl. I. 18, do II. 8, razem 26. Do Dwuklas. żeńskiej: do I. kl. 81, do kl. II. 73, razem 154; na kurs abiturientów 17, na kurs absolwentek 10 — razem w całym zakładzie 253.

Z powodu braku funduszy musiała dyrekcja w bieżącym roku szkolnym zrezygnować w pierwszej linii z pomocy prawie wszystkich nauczycieli pomocniczych oraz nauki wszystkich przedmiotów nadobowiązkowych. Pozatem okazała się potrzeba ze względu na ubytek 4 profesorów (trzech w służbie wojskowej, jeden internowany za granicą) i szczupłość lokalu zmniejszenia także i liczby godzin nauki obowiązkowej, co bez ujemy dla toku nauki uczynić się dało, liczba bowiem uczniów w poszcze-

gólnych klasach była w porównaniu z poprzednimi latami bardzo małą, a zatem naukę można było intensywniej, niż przy wielkiej liczbie uczniów, prowadzić. Za nieobecnego prof. Langa objął naukę arytmetyki radca szkolny prof. A. Jaglarz, długoletni nauczyciel pomocniczy tutejszego zakładu. Godziny języka francuskiego (za prof. P. Rongiera) objęli profesorowie Dr Lulek, Nycz i Passakas.

W otwartych czterech klasach Akademii, dwóch klasach szkoły dwuklasowej męskiej, czterech klasach szkoły żeńskiej, kursu abiturjentów i kursu absolwentek (razem w oddziałach 12) obejmował (I.) rozkład nauk następującą liczbę godzin:

	I.	II.	III.	IV.	DI.	DII.	K.	ZIA.	ZIB.	ZIIA.	ZIIB.	ABS.	Razem
1. Język polski	3	2	2	2	3	2	—	2	2	2	2	—	22
2. Język niemiecki	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	34
3. Język francuski	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8
4. Geografia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24
5. Historia	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8
6. Algebra i arytmetyka	2	2	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	10
7. Rachunki kupieckie	3	3	3	2	3	3	4	3	3	3	3	4	37
8. Historia naturalna	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
9. Fizyka	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10. Chemia	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
11. Towaroznawstwo	—	—	2	1	2	2	2	—	—	—	—	2	11
12. Nauka o handlu	2	2	—	—	2	3	2	2	2	2	2	2	21
13. Koresp. i buchalterya	—	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	53
14. Prawo wekslowe i handlowe	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	4
15. Ekonomia	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	4
16. Stenografia i kaligrafia	3	2	—	—	3	2	—	3	3	2	2	—	20
17. Nauka ustroju	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
	26	25	25	24	23	23	22	20	20	19	19	18	264

Nauki udzielali:

1. Dyrektor zakładu uczył języka niemieckiego w kl. I., II., IV. AH. i w kl. I. DSH. tyg. godzin 12.
2. Prof. Ippoldt języka niemieckiego w kl. III. AH., w kl. II. DSH., w kl. Ia, Ib, IIa, IIb ZSH., na KA. i ABS., tyg. godz. 22.
3. Prof. Korbel uczył stenografii w kl. I. i II. AH., I. i II. DSH., w Ia, Ib, IIa, IIb ZSH. oraz kaligrafii w kl. I. AH., I. DSH., i Ia, Ib. ZSH., tyg. godz. 20.

Uwaga: Używane w tekście skrócenia oznaczają: AH. = Akademia Handlowa, DSH. = Dwuklasowa szkoła męska, ZSH. = Dwuklasowa szkoła żeńska, KA. = Kurs abiturjentów, ABS = Kurs absolwentek szkół średnich.

4. Prof. Dr Lulek uczył języka francuskiego w kl. I. i II. AH., nauki o handlu w kl. IIb ŻSH., na KA. i ABS., rachunków w kl. II. i III. AH., prawa wekslowego w kl. III. AH., ekonomii w kl. IV. AH. i na KA., razem tyg. godz. 21.
5. Prof. Łoziński uczył historii naturalnej w kl. I. AH., fizyki w kl. I. AH., chemii w kl. II. i III. AH., towaroznawstwa w kl. III. i IV. AH., I. i II. DSH., oraz na KA. i ABS., rachunków w kl. Ia i Ib ŻSH., tyg. godz. 24.
6. Prof. Nycz uczył buchalteryi i korespondencyi w kl. IV. AH., II. DSH., IIa ŻSH., rachunków w IIa i IIb ŻSH., nauki o handlu w kl. I. i II. DSH., tyg. godz. 26.
7. Prof. Passakas uczył języka francuskiego w kl. III. i IV. AH., nauki o handlu w kl. I. i II. AH., rachunków w kl. I. DSH., buchalteryi i korespondencyi w kl. Ia i Ib ŻSH., oraz na ABS., tyg. godz. 26.
8. Prof. Skalski uczył rachunków w kl. I. AH., II. DSH., buchalteryi i korespondencyi w kl. II. AH., I. DSH., na KA., nauki o handlu w kl. IIa ŻSH., prawa handlowego w kl. IV. AH., KA. i ABS., tyg. godz. 24.
9. Prof. Sosnowski uczył języka polskiego we wszystkich klasach i szkołach, tyg. godz. 22.
10. Prof. Dr Tarliński uczył historii w kl. II. AH. i geografii w kl. II. AH., I. DSH., Ia, Ib, IIa, IIb ŻSH., KA., i ABS., tyg. godz. 18.
11. Prof. Dr Weigt uczył historii w kl. I., III. i IV. AH., geografii w kl. I., III. i IV. AH., II. DSH., nauki o ustroju państwa w kl. II. DSH., tyg. godz. 15.
12. Prof. Dr Żabiński uczył rachunków w kl. IV. AH., KA. i ABS., nauki o handlu w kl. Ia i Ib ŻSH., buchalteryi i korespondencyi w kl. III. AH., IIb ŻSH., tyg. godz. 24.
13. Prof. Jaglarz uczył algebry i arytmetyki politycznej we wszystkich klasach AH. i na KA., tyg. godz. 10.

Nauka odbywała się w oddziałach męskich rano i po południu w lokalu przy ulicy Szewskiej L. 4, na I. piętrze w czterech salach. W oddziałach żeńskich tylko w godzinach po południowych w lokalu przyw. gimnazyum żeńskiego im. Król. Jadwigi w Pałacu Spiskim (Rynek gł. III. p.).

Lokal przy ulicy Szewskiej składał się z 4 pokoi i nyży, w której umieszczono garderobę uczniów. Ani dyrektor, ani profesorowie nie mieli tu żadnej ani kancelaryi, ani poczekalni; przez pauzy przebywać musieli albo we wspomnianej wyżej garderobie, albo w salach szkolnych, zresztą jasnych i na nie wielką liczbę uczniów dostatecznie obszernych. Lepsze pod tym względem były warunki w Pałacu Spiskim, gdzie oprócz pięciu

widnych, wielkich sal miała Akademia do rozporządzenia salę konferencyjną i korytarze. Ponieważ nauka miała się odbywać w obu lokalach także i w godzinach popołudniowych i wieczornych wprowadziła dyrekcyja w obu lokalach instalację światła elektrycznego.

Niestety, stosunki te nie miały trwać długo. Już w pierwszych dniach listopada zaczęły się szerzyć niepokojące pogłoski, aż wreszcie nastąpiła tym razem już urzędowo nakazana ewakuacyja miasta. Rozpoczął się masowy niejako wyjazd rodzin. Ubyło wielu uczniów i uczenic. Wyjechali tym razem na dłuższą tułaczkę profesorowie Ippoldt, Dr Łoziński, Skalski, Sosnowski i Dr Zabiński. Liczba uczniów i uczenic po dokonanych ewakuacyach przedstawiała się, jak następuje: w Akademii pozostało uczniów 21 (w kl. I. 5, w II. 4, w III. 8, w IV. 4), w męskiej dwuklasowej 17 (w I. 14, w II. 3), na kursie abiturjentów 11, w żeńskiej dwuklasowej 98 uczenic (w kl. Ia 32, w Ib 26, w IIa i IIb 40), na kursie absolwentek 10. Razem pozostało 157, ubyło zatem w ciągu kilku dni ewakuacyjnych 96 uczniów i uczenic.

Mimo tak znacznego ubytku uczniów, uczenic i profesorów nie mogła dyrekcyja zdecydować się na zamknięcie zakładu i owszem postanowiła, właśnie ze względu na rozpoczęty niedawno rok szkolny oraz możliwość odcięcia miasta, prowadzić naukę mimo wszystko dalej, mając na oku dobro pozostałej w mieście młodzieży.

Ze względu jednak na wyjazd nauczycieli, zmniejszoną liczbę uczniów i uczenic oraz bardzo wczesne ustawianie ruchu na ulicach wieczorami, musiała dyrekcyja zmienić rozkład nauk, znieść naukę popołudniową i wieczorną, a w godzinach przedpołudniowych łączyć po dwie klasy razem, o ile na to pozwalały plany naukowe. Złączono zatem klasy pierwsze Akademii i szkoły dwuklasowej męskiej na nauce języka polskiego, niemieckiego, geografii, rachunków, nauki o handlu i stenografii; klasy drugie, AH. i DSH. łączyły się na nauce języka polskiego, niemieckiego, rachunków, nauki o handlu i stenografii. Pobierały razem naukę buchalteryi klasy I. DSH. i II. AH., oraz klasy II. DSH. i III. AH. Nie można było udzielać chwilowo nauki geometryi, historyi naturalnej, chemii, towaroznawstwa i kaligrafii. W szkole żeńskiej połączono dwa oddziały klasy II. w jeden oddział liczący uczenic 40.

Pozostali w Krakowie profesorowie rozebrali między siebie godziny, ponadto powołała dyrekcyja do pomocy dawniejszych nauczycieli pomocniczych PP. Byczkowskiego Romana, Piotra Rokosza, Szczęsnego Turowskiego oraz profesora III. gimnazjum, Józefa Szaflarskiego.

Nowy rozkład nauk podany poniżej (II.) wszedł w życie dnia 16. listopada 1914 i przetrwał bez zmiany aż do dnia 14. lutego 1915 tj. do końca pierwszego półrocza r.s. 1914/1915.

(W tym okresie spełniał dyrektor obowiązki gospodarza wszystkich klas tak męskich, jak i żeńskich.)

	I.	DSH.	II.	DSH.	III.	IV.	KA.	ŻIA.	ŻIB.	ŻII.	ABS.	Razem
1. Język polski	2	2	2	2	2	2	—	2	2	2	—	18
2. Język niemiecki	3	3	3	3	3	3	—	3	3	3	—	27
3. Język francuski	2	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	8
4. Geografia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
5. Historia	2	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	5
6. Algebra i arytmetyka . .	2	—	2	—	2	2	2	—	—	—	—	10
7. Rachunki kupieckie . . .	3	3	3	3	3	2	4	3	3	3	4	34
8. Fizyka	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
9. Nauka o handlu	2	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	18
10. Koresp. i buchalteryka .	—	3	3	5	5	4	6	4	4	4	6	44
11. Prawo wekslowe i hdl. .	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	2	5
12. Ekonomia	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	4
13. Stenografia i kaligrafia	2	2	2	2	—	—	—	2	2	2	—	14
	22	17	22	19	20	21	20	18	18	18	16	211

z tego było godzin wspólnych w dwóch klasach 34, zaznaczonych znakiem ~.

Nauki udzielali:

1. Dyrektor Kannenberg: j. polskiego w kl. III. i IV. AH., oraz j. niemieckiego w III. i IV. AH., tyg. godz. 10.
2. Prof. Korbel: j. polskiego w kl. I. AH. + I. DSH., Ia, Ib, II. ŻSH, stenografii w kl. I. AH. + I. DSH., II. AH. + II. DSH., Ia, Ib, II. ŻSH., tyg. godz. 18.
3. Prof. Dr Lulek: rachunków w kl. III. i IV. AH., KA. i ABS., ekonomii w kl. IV. AH. i KA., nauki o handlu na KA. i ABS., prawa handlowego w IV. AH., tyg. godz. 22.
4. Prof. Nycz: j. francuskiego w kl. I. AH., nauki o handlu w kl. I. AH. + I. DSH., II. AH. + II. DSH., Ia, Ib, II. ŻSH., buchalteryi i korespondencyi w kl. II. AH. + I. DSH., III. AH. + II. DSH., IV. AH., tyg. godz. 24.
5. Prof. Passakas: j. francuskiego w kl. II., III., IV. AH., buchalteryi i korespondencyi na KA. i ABS., prawa handlowego na KA. i ABS., tyg. godz. 22.
6. Prof. Dr Tarliński: j. polskiego w kl. II. AH. + II. DSH., historyi w kl. I. i II. AH., geografii w kl. II. AH., Ia, Ib, II. ŻSH., na KA. i ABS., tyg. godz. 17.
7. Prof. Dr Weigt: j. niemieckiego w kl. I. AH. + I. DSH., II. AH. + II. DSH., historyi w kl. III. i IV. AH., geografii w kl. I. AH. + I. DSH., II. DSH., III. i IV. AH., tyg. godz. 16.

8. Prof. Jaglarz: fizyki w kl. I. AH., arytmetyki w kl. I., II., III., IV. AH., KA. tyg. godz. 12.
9. Prof. Byczkowski: buchalteryi i korespondencyi w kl. Ia, Ib, II. ZSH. tyg. godz. 12.
10. Prof. Rokosz: rachunków w kl. II. AH. + II. DSH., i II. ŻSH. tyg. godz. 6.
11. Prof. Szaflarski: j. niemieckiego w kl. Ia, Ib, II. ŻSH., tyg. godz. 9.
12. Prof. Turowski: rachunków w kl. I. AH. + I. DSH., Ia i Ib, ŻSH., tyg. godz. 9.

W zmienionem nieco w ten sposób ugrupowaniu odbywała się nauka w dalszym ciągu. A chociaż niebawem zaczęły drzeć szyby w oknach od nieustannego prawie huku dział, chociaż wyczuwali wszyscy, że tuż niemal pod murami ukochanego miasta rozstrzygają się może losy wojny, mimo to uczęszczanie uczniów i uczenie do szkoły było zupełnie prawidłowe, zajęcie się nauką należyte, a w klasach ani podczas nauki, ani podczas przerw między godzinami nie było nigdy widać ani zamieszania, ani niepokoju. Ciągły kontakt nauczycieli z uczniami dodawał otuchy i zniewalał młodzież do sumiennego spełniania obowiązków. Mimo więc przeróżnych wyjątkowych trudności zewnętrznych i wewnętrznych odbywała się nauka w pełnym porządku, co też c. k. Rada Szkolna Krajowa w reskryptach swych z listopada i grudnia 1914 z zadowoleniem do wiadomości przyjęła.

Skoro tylko ucichł grzmot dział, rozpoczął się powolny powrót uczniów i uczenie, tak, że w ciągu stycznia i lutego frekwencja znów się wzmogła a dyrekcya zaczęła myśleć o otwarciu szkoły uzupełniającej. Na odnośne pismo dyrekcji, wystosowane do Kongregacyi kupieckiej w dniu 12. stycznia 1915 nadeszła jednak odpowiedź, że z powodu braku pomocników handlowych, powołanych do służby wojskowej, których zastępować muszą z konieczności praktykanci, nauka nie mogłaby przynieść korzyści, zmęczenie bowiem fizyczne uczniów nie pozwoliłoby im na dalszy jeszcze wysiłek umysłowy, a i kupcy z powodu wychodzenia uczniów z interesów mieliby, oprócz tylu innych, jeszcze jedną trudność do zwalczania. Wobec tych faktycznych przeszkód, zrezygnowała dyrekcya z otwarcia nauki w szkole uzupełniającej w bieżącym roku szkolnym.

Pierwsze półrocze zamknięto dnia 14. lutego 1915 z tem uczuciem, że cel nauki został prawie zupełnie osiągnięty. Świadectw uczniom nie rozdawano, ponieważ jak wyżej wspomniano, nie udzielano w tym okresie nauki kilku przedmiotów, Liczba uczniów i uczenie wynosiła z końcem I. półrocza w AH.

30, w DSH. 20, w ŻSH. 108, na KA. 18, ABS. 11, razem 187. Ponadto było w AH. i DSH. kilku byłych uczniów tutejszych, wpisanych jako prywatystów, między nimi kilku odbywających służbę wojskową w legionach względnie w c. i k. armii oraz ci, którzy z prowincyi do Krakowa przybyć nie mogli.

Sprawozdanie dyrekcyi o zakończeniu pierwszego półroczu przyjęła c. k. Rada Szkolna Krajowa z zadowoleniem do wiadomości, wyrażając dyrekcyi szczere uznanie za pomysłowe w zastosowaniu do niezwykłych warunków urządzenie nauki.

Drugie półrocze rozpoczęto dnia 16. lutego 1915. Skutkiem powrotu profesorów Dra Łozińskiego i Dra Żabińskiego zwiększono natychmiast liczbę godzin we wszystkich klasach (III.), a gdy z końcem lutego wrócili jeszcze profesorowie Ippoldt i Sosnowski, można było przystąpić do czwartego z rzędu rozkładu nauk, w którym uwzględniono już naukę wszystkich bez wyjątku przedmiotów obowiązkowych, łącząc już tylko klasy pierwsze i drugie AH. i DSH. na godzinach nauki o handlu i rachunków kupieckich. Skutkiem tego zwiększenia liczby godzin musiała nauka w męskich oddziałach odbywać się przed południem od 8.—1., i po południu od 3. wzgl. 4. do 6. W oddziałach żeńskich odbywała się nauka dalej tylko w godzinach przedpołudniowych od 8. do 1., wzgl. do 2., w tym bowiem czasie ćwiczyły się uczennice klasy II. w pisaniu na maszynach.

Z profesorów, którzy w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali, nie wrócił tylko profesor Skalski, który pozostał w Pradze, gdzie za wiedzą i zezwoleniem c. k. Rady Szkolnej Krajowej prowadził kilka różnych kursów handlowych. Kilkakrotne starania dyrekcyi o zwolnienie od służby wojskowej prof. Dra Bollanda, ze względu na zawieszenie nauki chemii i towaroznawstwa w całym zakładzie, skutkiem braku odpowiedniej siły nauczycielskiej, nie zostały z ważniejszych powodów uwzględnione. Powrót prof. Łozińskiego umożliwił jednak uzupełnienie braku w ten sposób, że naukę wspomnianych przedmiotów prowadzono od 16. lutego w pełnej liczbie godzin aż do końca roku szkolnego.

Skutkiem powrotu stałych nauczycieli ustąpili z grona nauczycieli pomocniczych od 16. lutego panowie P. Rokosz, Sz. Turowski, a od 28. lutego J. Szaflarski, którym to Panom składa dyrekcyja na tem miejscu podziękowanie za ich pracę, z którą w najgorętszych czasach zakładowi z pomocą pospieszyli. Nie może również dyrekcyja pominąć i uprzejmości, z jaką c. i k. Komenda twierdzy, Oddział dla spraw cywilnych, uwzględniając potrzeby szkoły, na powrót wspomnianych wyżej profesorów zezwoliła i składa Jej również szczere podziękowanie.

W czasie od 16. lutego do 28. lutego 1915 wynosiła ogólna liczba godzin (trzeci rozkład nauk) tygodniowej nauki 239, a więc o 28 godzin więcej, jak w okresie od 16. listopada 1914 do 14. lutego 1915. W tem było godzin wspólnych 27. Obecnie wprowadzono naukę pisania na maszynach w kl. IV. AH., II. DSH., KA. i ABS. po 2 godziny tygodniowo. W kl. II. ŻSH. przeznaczono na ten sam cel tygodniowo godzin 11, a to ze względu na wielką liczbę uczenic, krótkość czasu na naukę pozostałego oraz ważność znajomości pisania na maszynie dla absolwentek tej szkoły. Ponadto prowadzono dalej rozpoczętą już nieco wcześniej naukę stenografii na KA. i ABS.

(IV.) Rozkład nauk, obowiązujący od 1. marca 1915.

	I.	DI.	II.	DII.	III.	IV.	K.	ŻIA.	ŻIB.	ŻII.	ABS.	Razem
1. Język polski	3	3	3	3	2	2	—	2	2	2	—	22
2. Język niemiecki	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	32
3. Język francuski	2	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	8
4. Geografia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
5. Historia	2	—	2	—	1	2	—	—	—	—	—	7
6. Algebra i arytmetyka	2	—	2	—	2	2	2	—	—	—	—	10
7. Geometria	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
8. Historia naturalna	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
9. Fizyka	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10. Chemia	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	4
11. Towaroznawstwo	—	2	—	2	2	2	2	—	—	—	2	12
12. Rachunki kupieckie	3	3	3	3	3	2	4	3	3	3	4	34
13. Nauka o handlu	2	2	2	2	—	—	—	2	2	2	2	18
14. Koresp. i buchalterya	—	4	3	4	4	4	6	4	4	6	6	45
15. Prawo wekslowe i hdl.	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	2	6
16. Ekonomia	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	4
17. Stenografia i kaligrafia	3	3	2	2	—	—	—	3	3	3	—	19
18. Ustrój	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	27	22	26	22	24	24	25	19	19	21	20	249

Nadobowiązkowo :

Nauka pisania na maszynach	—	—	—	2	—	2	2	—	—	11	2	19
Stenografia	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	4

Godziny wspólne (10) dla dwóch klas oznaczone znakiem $\sim$ *).

*) Liczba godzin tyg. nauki przedmiotów obowiązkowych obejmowała :

	I.	II.	III.	IV.	DI.	DII.	K.	ŻIA.	ŻIB.	ŻII.	ABS.	
do 16/11 tyg.	26	25	25	24	23	23	22	20	20	19	18	= 245
do 18/2 tyg.	22	22	20	21	17	19	20	18	18	18	16	= 211
do 28/2 tyg.	25	24	24	23	21	21	24	19	19	21	18	= 239
od 1/3 tyg.	27	26	24	24	22	22	25	19	19	21	20	= 249

Obowiązki gospodarzy klas pełnili: w AH. I. Prof. Dr Weigt, II. prof. Dr Tarliński, III. prof. Dr Lulek, IV. prof. Nycz; w DSH. I. prof. Korbel, II. prof. Dr Łoziński; w ŻSH. Ia. prof. Passakas, Ib. prof. Dr Żabiński, II. prof. Sosnowski; na KA. i ABS. prof. Ippoldt.

Nauki w tym okresie ostatnim udzielali:

1. Dyrektor Kannenberg: j. niemieckiego w kl. IV. AH., tyg. godz. 3.
2. Prof. Ippoldt: j. niemieckiego w kl. II. i III. AH., w kl. I. i II. DSH., w kl. Ia, Ib, II., ŻSH; na KA. i ABS., tyg. godz. 26.
3. Prof. Korbel: stenografii w kl. I. i II. AH. I. i II. DSH., Ia, Ib, i II. ŻSH; kaligrafii w kl. I. AH. I. DSH. Ia, Ib, II. ŻSH., tyg. godz. 19.
4. Prof. Dr Lulek: rachunków w kl. III. i IV. AH., na KA. i ABS.; nauki o handlu na KA. i ABS.; ekonomii w IV. AH. i na KA.; prawa wekslowego w III. AH., prawa handlowego w IV. AH., nauki o ustroju państwa w kl. II. DSH., tyg. godz. 24.
5. Prof. Dr. Łoziński: historii naturalnej w kl. I. AH.; chemii w kl. II. i III. AH.; towaroznawstwa w kl. I. i II. DSH., III. i IV. AH., na KA. i ABS., tyg. godz. 18.
6. Prof. Nycz: j. francuskiego w kl. I. AH., buchalteryi i korespondencyi w kl. II. i IV. AH., I. i II. DSH.; nauki o handlu w kl. I. AH.+I. DSH., II. AH.+II. DSH., Ia, Ib, i II. ŻSH., tyg. godz. 27.
7. Prof. Passakas: j. francuskiego: w kl. II., III. i IV. AH.; buchalteryi i korespondencyi na KA. i ABS. oraz w Ia ŻSH.; prawa handlowego na KA. i ABS., tyg. godz. 26.
8. Prof. Sosnowski: języka polskiego we wszystkich klasach AH., DSH. i ŻSH. tyg. godz. 22.
9. Prof. Dr. Weigt: j. niemieckiego w kl. I. AH., geografii w kl. I., III. i IV. AH., I. i II. DSH.; historii w kl. III. i IV. AH., tyg. godz. 16.
10. Prof. Dr. Tarliński: historii w kl. I. i II. AH.; geografii w kl. II. AH., Ia, Ib i II. ŻSH., na KA. i ABS., tyg. godz. 16.
11. Prof. Dr. Żabiński: rachunków w kl. I. AH.+I. DSH., II. AH.+II. DSH., Ia, Ib, i II. ŻSH.; buchalteryi i korespondencyi w kl. III. AH., i Ib ŻSH., tyg. godz. 23.
12. Prof. Jaglarz: fizyki w I. AH., geometryi w I. AH., algebry i arytmetyki w kl. I., II., III. i IV. AH. oraz na KA., tyg. godz. 13.
13. Prof. Byczkowski: buchalteryi i korespondencyi w kl. II. ŻSH., tyg. godz. 6.

14. Pna Simmlerówna: pisanie na maszynie: w kl. II. ŻSH. i ABS., tyg. godz. 13.

Nowe powołanie do służby wojskowej młodzieńców, urodzonych w r. 1896, odbiło się także i na tutejszym zakładzie. W połowie marca wyjechał do swej komendy wojskowej Pałasiński z IV. AH., w połowie kwietnia Ślósarz z IV. AH., Fura, Hirsch i Littmann z III. AH., Prauss i Rose z KA., Śliwiński z I. DSH. Wszyscy otrzymali w myśl odnośnych rozporządzeń c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty świadectwa roczne, względnie odejścia.

Ponieważ na IV. kursie AH. skutkiem bardzo małej liczby uczniów, wielkiej ich pilności i sumiennej pracy materiały naukowe już w połowie kwietnia był prawie wyczerpany, przeprowadziła dyrekcja jeszcze jedną (piątą) zmianę w rozkładzie nauk o tyle, że zmniejszając liczbę godzin na tymże kursie, dodała w klasie II. AH. jedną godzinę buchalteryi, w klasie III. AH. po jednej godzinie tygodniowo języka polskiego i historii, w klasie II. ŻSH. po jednej godzinie języka polskiego i nauki o handlu.

Przy majowym poborze starszych mężczyzn do pospolitego ruszenia powołano do służby wojskowej profesora Sosnowskiego i nauczyciela pomocniczego, urzędnika Banku galic. dla handlu i przem. Byczkowskiego. Obaj powołani zostali jednak w odnośnych komendach po swem zgłoszeniu się, urlopowani i wróciwszy do Krakowa, pełnili dalej swe obowiązki nauczycielskie.

Przy poborze czerwcowym uznano za zdolnych do służby wojskowej profesorów Korbla i Nycza, wyznaczając im termin zgłoszenia się do odnośnych komend na 15. sierpnia 1915 r. dopiero.

Z końcem czerwca 1915 wygasły umowy, odnoszące się do wynajęcia wspomnianych wyżej lokali przy ulicy Szewskiej i w Pałacu Spiskim. Sprzęty zniesiono z powrotem do piwnic w budynku Akademii i obecnie po skończeniu roku szkolnego 1914/1915 nie rozporządza nasz zakład żadnym lokalem, prócz kancelaryi dyrekcji przy ul. Studenckiej.

Z przyjemnością prawdziwą może jednak dyrekcja skonstatować, że ani budynek Akademii, ani oddane wojskowości sprzęty nie uległy zniszczeniu, w całym budynku panuje nadzwyczajny porządek i czystość, to też dyrekcja poczuwa się do miłego obowiązku wyrażenia c. i k. komendantowi szpitala W. Panu Dr T. Merunowiczowi najserdeczniejszego podziękowania za Jego dla szkoły i jej zbiorów zawsze okazywaną życzliwość i dbałość.

II.

Rok szkolny 1914/1915 rozpoczęto, jak już wyżej wspomniano w dniu 24. października 1914. Wpisy odbywały się w ostatnim dniu czerwca, od 1. do 14. września i wreszcie kilka dni po otwarciu nowego roku szkolnego.

Nabożeństwo wstępne odprawionem zostało w kościele OO. Kapucynów w dniu 31. października 1914.

Egzamina poprawcze i uzupełniające odbywały się począwszy od sierpnia ciągle w miarę zgłaszających się uczniów i uczenie.

Egzamina wstępne do klasy I. AH. odbyły się dnia 3. listopada. Egzaminowali profesorowie Sosnowski, radca szk. Jaglarz i profesor lwowskiej Akademii Handlowej, T. Kistryn.

Oddziały równorzędne otwarto tylko w żeńskiej szkole; do 16. listopada w klasie I. i II., od tego dnia tylko w I.

Frekwencya ulegała ciągłym zmianom i tak było wpisanych

w dniu 24/X. 1914	w AH.	46,	w DSH.	26,	w ŻSH.	154,	na KA.	17,	na K.	ABS.	10,	razem	253
w dniu 16/XI. 1914	"	21,	"	17,	"	98,	"	17,	"	"	10,	"	157
w dniu 14/II. 1915	"	30,	"	20,	"	108,	"	18,	"	"	11,	"	187
w dniu 15/IV. 1915	"	31,	"	20,	"	113,	"	19,	"	"	11,	"	194

licząc zaś wszystkich wpisanych tak publicznych, jak i prywatnych uczniów i uczenie, a więc nietylko tych, którzy do szkoły uczęszczali, ale i tych, którzy z powodu wypadków wojennych wcale się nie zgłosili, jak i tych, którzy z powodu ewakuacji z Krakowa wyjechać musieli, było razem w AH. 65, w DSH. 29, w ŻSH. 162, na KA. 25, na K. ABS. 14, razem 295; z tych pozostało z końcem roku szkolnego (publicznych) w AH. 31, w DSH. 18, w ŻSH. 112, na KA. 14, na K. ABS. 11, razem 186, oraz prywatystów w AH. 12, a więc razem 198.

Nie otwarto w b. r. s. 1914/1915 uzupełniającej szkoły i zawodowego kursu wieczornego dla dorosłych.

W dniu 19. listopada 1914 wzięli uczniowie i uczenie zakładu wraz z gronem profesorów udział w nabożeństwach żałobnych, odprawionych w kościele OO. Kapucynów za dusze ś. p. Cesarzowej Elżbiety, Ojca św. Piusa X. i Arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i Jego Małżonki.

Uwaga: Z powodu przeszkód, wywołanych stanem wojennym, nie mogła pewna część uczniów i uczenie, przeznaczonych z końcem r. s. 1914 do egzaminów poprawczych i uzupełniających po wakacjach przybyć do Krakowa. Skutkiem tego nie można było zamknąć klasyfikacji za rok 1913/14 u 3 uczniów z klasy I. 3 z kl. II., 2 z kl. III., 1 z IV. kl. AH.; 4 z kl. I. DSH. M.; 3 uczenie z kl. Ia, 3 z kl. I. c, 1 z IIa, 2 z IIb ŻSH.; 3 z kl. I., 5 z kl. II. USH.; z K. Absolwentek 2, z K. Abiturjentów A. 13, B. 7 — razem u. 52.

Dnia 7. grudnia 1914 urządzono skromny obchód dla uczczenia 66. rocznicy wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana, Cesarza Franciszka Józefa I., przyczem prof. Dr Tarliński wygłosił stosowne przemówienie.

W dniach 12. i 13. marca 1915 wygłosił Ks. Prof. Dr Pęckowski wielkanocne nauki rekolekcyjne dla uczennic żeńskich oddziałów zakładu.

W dniach 30. kwietnia i 1. maja 1915 dokonała szczepienia ochronnego ospy W.Pani Dr H. Sikorska 125 uczniom i uczennicom Akademii.

W dniu 24. czerwca odprawiono w kościele OO. Kapucynów nabożeństwo z powodu zakończenia roku szkolnego i rozdano świadectwa.

Sprawa upaństwowienia Akademii, będąca już bardzo bliską urzeczywistnienia, musiała skutkiem wybuchu wojny ulegć zwłoce, której końca obecnie przewidzieć nie można. Mimo to dzięki usilnym staraniom Kuratorji a zwłaszcza jej prezesa, prezydenta miasta J. E. Dra Leo i życzliwemu poparciu ze strony Wydziału Krajowego i Gminy miasta Krakowa, mogła Akademia mimo olbrzymich trudności spełnić swe wszystkie zobowiązania — to też dyrekcyja ma w Bogu nadzieję, że w tej zawodowej uczelni praca nie ustanie ani na chwilę, a po przetrwaniu szczęśliwem dni ciężkich wróci Akademia do swego dawniejszego rozkwitu.

III.

1. Akademia Handlowa: Do klasy I. wpisano razem uczniów 19. Z tych został jeden przy egzaminie wstępnym reprobowany. Z pozostałych 18, było 2 repetentów, 6 miało ukończoną niższą szkołę średnią, 10 ukończoną szkołę wydziałową. Z wpisanych nie zgłosiło się wcale 4, wyjechało podczas ewakuacji w listopadzie 6, uczęszczało do szkoły publicznych 7, prywatysta 1. Na ogół było w Akademii uczęszczających do szkoły 31, prywatystów wpisanych 12, ewakuowanych 18, nie zgłoszonych 4, razem 65, a więc o 92 mniej, niż w roku szkolnym 1913/1914. Jeżeli się jednak uwzględni tylko 31 do szkoły uczęszczających, różnica z rokiem poprzednim okaże się jeszcze większą, bo wyniesie aż 126.

2. Dwuklasowa szkoła męska: Do klasy I. wpisało się ogółem 20. Z tych uczęszczało do szkoły 15, nie zgłosiło się wcale 2, ewakuowanych było 3. Z wpisanych było repetentów 5, ze szkół średnich 3, reszta miała ukończoną szkołę wydziałową.

Na ogół uczęszczało do szkoły w całej Dwuklasowej

szkole 20, reszta 9 nie zgłosiła się lub też wyjechała; w porównaniu z rokiem ubiegłym wynosi liczba wpisanych mniej o 41, liczba uczęszczających jest zaś mniejszą o 50.

Uwaga. O ile się dyrekcyja mogła dowiedzieć, znajdują się obecnie w szeregach armii lub w legionach wymienieni poniżej uczniowie Akademii, względnie szkoły dwuklasowej, którzy w normalnych warunkach byłiby w r. s. 1914/1915 do zakładu uczęszczali, względnie w ciągu bieżącego roku szkolnego, przerwawszy naukę, do służby wojskowej powołani zostali. W podanym wykazie nie wymieniono tych, którzy, po ukończeniu w roku 1914. nauk, zakład opuścili.

Służą w szeregach c. i k. armii: 1. Berski Alfred, 2. Klasa August, 3. Ferber Karol, 4. Czaporowski Jan, 5. Czekaj Alojzy, 6. Fura Jerzy, 7. Hirsch Wilhelm, 8. Jaworowski Orest, 9. Kupferstein Jakób, 10. Littmann Józef, 11. Pavloušek Franciszek, 12. Rogosz Józef, 13. Rojek Edward, 14. Ślósarz Tadeusz, 15. Pałasiński Leopold, 16. Śliwiński Antoni, 17. Matlak Kazimierz, oraz z tegorocznego kursu abiturjentów: 18. Prauss Tadeusz, 19. Rose Jakób, 20. Borelowski Bronisław.

Wstąpili do legionów: 1. Czekaj Jan, 2. Gancarz Stanisław. 3. Gruszecki Jan, 4. Radłowski Józef, 5. Weiss Zygmunt, 6. Błyskal Franciszek, 7. Bobak Tadeusz, 8. Grzesik Władysław, 9. Krystyniak Wiktoryn, 10. Pawłowski Józef, 11. Pelc Stanisław, 12. Szaroch Włodzimierz, 13. Sławek Franciszek, 14. Górski Tadeusz, 15. Kaczmarczyk Alojzy, 16. Kordzik Henryk, 17. Markiewicz Maryan, 18. Najsarek Romuald, 19. Rakowicz Zygmunt, 20. Brodziński Mieczysław, 21. Danielkiewicz Kazimierz, 22. Diduch Kazimierz, 23. Obratschay Maryan, 24. Stawowczyk Rudolf, 25. Dudziński Antoni, 26. Fruziński Witold, 27. Iwelski Kazimierz, 28. Porębski Kazimierz, 29. Rysakowski Tadeusz. 30. Schönborn Karol.

3. Dwuklasowa szkoła żeńska: Do klasy I. przyjęto ogółem 88. uczenic, w tem trzy repetytorki. Do klasy II. wpisało się uczenic 74. Razem 162, a więc w porównaniu z rokiem ubiegłym o 72 mniej. Po odliczeniu uczenic w listopadzie 1914 r. ewakuowanych, uczęszczało do szkoły 119, mniej o 115, niż w roku zeszłym.

4. Uzupełniająca szkoła. W bieżącym roku szkolnym 1914/1915 nie była wcale otwartą.

5. Kurs Abiturjentów: Wpisanych było razem 25. Z tych nie zgłosiło się z początkiem roku szkolnego 2, wyjechało z po-

wodu ewakuacyi 3, powołano do służby wojskowej w grudniu 1914 r. jednego. W porównaniu z rokiem zeszłym liczył kurs abiturjentów mniej o 99.

6. **Kurs absolwentek szkół średnich i t. p.** liczył razem słuchaczek 14. Z wpisanych dwie wcale się nie zgłosiły, jedna wyjechała w czasie ewakuacyi. W porównaniu z rokiem ubiegłym było o 28 wpisanych mniej.

7. **Wieczorny kurs zawodowy dla dorosłych** nie był w r. s. 1914/1915 wcale otwarty. Dopiero z końcem czerwca 1915 r. ogłosiła dyrekcya wpisy na tenże kurs, mając zamiar w razie, gdyby się zgłosiło przynajmniej 20. uczestników, urządzić wykłady przez miesiąc lipiec i sierpień w tak zwiększonej liczbie godzin, aby materiały naukowe można było w całości wyczerpać. Ponieważ zgłosiło się tylko 3 słuchaczy, kursu nie można było otworzyć.

Ogółem było w r. s. 1914/1915 w porównaniu z r. s. 1913/1914 wpisanych mniej o 474, po odliczeniu zaś tych, którzy się wcale po wpisie nie zgłosili lub w czasie ewakuacyi wyjechali, mniej o 566.

XII. Wykaz książek na r. s. 1915|1916.

a) dla Akademii Handlowej.

Kurs I.

Język polski: *Próchnicki*, Wzory poezyi i prozy.

Język niemiecki: *A. Tuma*, Niemiecka czytanka dla szkół handlowych. (Nemečka čítanka, wyd. 2, Budziejowice 1907. *Stieglmaier*). *Dr Jahner*, Deutsche Grammatik.

Język francuski: *Dr Węckowski*, Książka do nauki języka francuskiego. T. I.

Geografia: *Ant. Sujkowski*, Geografia ekonomiczna, Tom II., *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.

Historia: *Dr M. Mayr*. — *Dr Weigt*, Historia handlu. *Putzger-Bojarski*, Atlas historyczny.

Algebra: *Kranz*, Algebra i arytmetyka.

Geometria: *Mocnik-Maryniak*, Geometria dla klas wyższych szkół średnich.

Rachunki kupieckie: *Pawłowski*, Podręcznik rachunków kupieckich dla wyższych szkół handlowych.

Historia naturalna: *Hassack*, Leitfaden der Naturgeschichte für kom. Lehranstalten.

Fizyka: *Żłobicki*, Wiadomości z fizyki.

Nauka o handlu: *Kistryn*, Nauka o handlu i wekslach. *Christof-Passendorfer*, Zasadnicze pojęcia z zakresu prac kantorowych.

Stenografia: *Bojarski*, Stenografia.

Kurs II.

Język polski: *Tarnowski-Bobin*, Wypisy polskie dla szkół realnych, Tom II.

Język niemiecki: *Dr R. Mayr*, Deutsches Lesebuch. *Dr Jahner*, Deutsche Grammatik.

Język francuski: *Dr Węckowski*, Książka do nauki języka francuskiego, T. II.

Geografia handlowa: *A. Sujkowski*, Geografia ekonomiczna, T. II. *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.

Historya: *Dr R. Mayr*, Lehrbuch der Handelsgeschichte. *Putzger-Bojarski*, Atlas historyczny.

Algebra: *Kostecki*, Arytmetyka i algebra dla klas wyższych. *Kranz*, Logarytmy.

Rachunki kupieckie: *Pawłowski*, Podręcznik rachunków kupieckich dla wyższych szkół handlowych T. II.

Chemia: *Oppelt*, Lehrbuch der unorganischen Chemie und chem. Technologie für höhere Handelsschulen.

Nauka o handlu: *Kistryn*, Nauka o handlu i wekslach.

Korespondencya handlowa: *Chankowski*, Wykład korespondencyi handlowej. *Oberdorfer-Watzke*, Lehrbuch der Handelskorrespondenz für höhere Handelsschulen.

Buchalterya: *W. Góra*, Buchalterya. I. (*Ziegler*, Lehrbuch der Buchhaltung. I. T.)

Stenografia: *Bojarski*, Stenografia. *Kramsall*, Lehrbuch der Stenographie.

Język angielski: *Berger*, Łatwa metoda języka angielskiego.

Język rosyjski: *Aleksejew*, Neues Lehrbuch der russischen Sprache. T. I.

Kurs III.

Język polski: *Tarnowski-Bobin*, Wypisy polskie dla szkół realnych. T. II.

Język niemiecki: *Dr R. Mayr*, Deutsches Lesebuch. *Jahner*, Deutsche Grammatik.

Język francuski: *Węckowski*, Książka do nauki języka francuskiego. T. III. *Rey*, La france industrielle et littéraire. *Glauser*, Cours élémentaire de correspondance.

Arytmetyka polityczna: *Pawłowski*, Zasady arytmetyki politycznej.

Rachunki kupieckie: *Pawłowski*, Rachunki kupieckie. T. III.

- Geografia:** *Zehden-Sieger*, Handelsgeographie. *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.
- Historia:** *R. Mayr*, Handelsgeschichte. *Zakrzewski*, Historia powszechna T. III.
- Chemia:** *Dr Bolland-Duchowicz*, Chemia organiczna. Wyd. 2.
- Towaroznawstwo:** *Hassack*, Lehrbuch der Warenkunde. *Dr Bolland*, Towaroznawstwo.
- Korespondencya handlowa:** *Chankowski*, Wykład korespondencyi handlowej. *Oberdorfer-Watzke*, Lehrbuch der Handelskorrespondenz.
- Buchalterya:** *Góra*, Buchalterya. II. (*Ziegler*, Lehrbuch der Buchhalt. II. T.)
- Język angielski:** *Berger*, Łatwa metoda języka angielskiego.
- Język rosyjski:** *Aleksejew*, Neues Lehrbuch der russischen Sprache. *Wolper*, Russkaja Riecz. *Albow*, Russkaja Etymologia.

Kurs IV.

- Język polski:** *Tarnowski-Bobin*, Wypisy polskie dla szkół realnych. T. I.
- Język niemiecki:** *Kummer-Stejskal*, Deutsche Literaturgeschichte; *Dzieła poetów niemieckich* w wydaniu T. N. S. W. *Kleibel*, Lehrbuch der Handelskorrespondenz.
- Język francuski:** *Węckowski*, Książka do nauki języka francuskiego. T. III. *Rey*, La france industrielle et littéraire. *Glauser*, Cours élémentaire de correspondance.
- Geografia:** *Zehden-Sieger*, Handelsgeographie. *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.
- Historia:** *R. Mayr*, Handelsgeschichte. *Zakrzewski*, Historia powszechna. T. III.
- Arytmetyka polityczna:** *Pawłowski*, Zasady arytmetyki polit.
- Rachunki kupieckie:** *Kreibig*, Lehrbuch der kauf. Arithm. T. IV.
- Towaroznawstwo:** *Hassack*, Lehrbuch der Warenkunde. *Dr Bolland*, Towaroznawstwo.
- Korespondencya:** *Chankowski*, Wykład korespondencyi handlowej.
- Buchalterya:** (*Ziegler*, Lehrbuch der Buchhaltung. T. III.). *Góra*, Buchalterya. T. III.
- Prawo handlowe:** *Rosenblatt-Wróblewski*, Kodeks handlowy.
- Ekonomia polityczna:** *Fiedler*, Volkswirtschaftslehre.
- Język angielski:** *Berger*, Łatwa metoda języka angielskiego. English Prose Reader by *Pallota* and *Hurt*.
- Język rosyjski:** *Wolper*, Russkaja Riecz. *Albow*, Russkaja Etymologia. *Dr Teod. Kawraysky*, Russische Handelskorrespondenz.

b) dla dwuklasowej szkoły handlowej męskiej.

Klasa I.

Język polski: *Czubek-Zawiliński*, Wypisy dla klasy IV.

Język niemiecki: *A. Tuma*, Czytanka niemiecka jak w I. A. H.

Geografia: *Dr Romer*, Mała geografia handlowa. *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.

Rachunki kupieckie: *Pawłowski*, Rachunki kupieckie. T. I.

Towaroznawstwo: *Dr Bolland*, Podręcznik towaroznawstwa dla szkół handlowych.

Nauka o handlu: *Kistryn*, Nauka o handlu i wekslach.

Korespondencya: *Kleibel*, Leitfaden der Handelskorrespondenz f. 2-klas. Handelsschulen *Chankowski*, Wykład korespondencyi handlowej. *Christof-Passendorfer*, Zasadnicze wiadomości z zakresu prac kantorowych, wyd. 2.

Buchalterya: *W. Góra*, Zarys buchalteryi dla dwuklasowych szkół handlowych T. I.

Stenografia: *Bojarski*, Stenografia.

Klasa II.

Język polski: *Dzieła poetów*, wyd. Westa.

Język niemiecki: *Tuma*, jak w I.

Geografia: *Romer*, jak w I. *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.

Rachunki kupieckie: *Pawłowski*, Rachunki kupieckie. T. II.

Towaroznawstwo: *Dr Bolland*, jak w I.

Nauka o handlu: *Kistryn*, jak w I.

Korespondencya: *Kleibel*, jak w I. *Chankowski*, jak w I.

Buchalterya: *Góra*, Buchalterya. T. II. *Ziegler*, jak w I.

Stenografia: *Bojarski*, jak w I.

Nauka o ustroju państwa: *A. Gutkowski*, Wiadomości polityczne i społeczne dla szkół handlowych.

c) dla dwuklasowej szkoły handlowej żeńskiej.

Klasa I.

Język polski: *Próchnicki*, Wzory poezyi i prozy.

Język niemiecki: *A. Tuma*, Niemiecka czytanka jak w A. H.

Rachunki kupieckie: *Pawłowski*, Rachunki kupieckie.

Nauka o handlu: *Kistryn*, Nauka o handlu.

Prace kantorowe i korespondencya: *Chankowski*, Wykład korespondencyi handlowej. *Kleibel*, Leitfaden d. Handelskorr. f. II-kl. Handelsschulen *Christof-Passendorfer*, zasadnicze wiadomości z zakresu prac kantorowych, wyd. 2.

Geografia: *Dr Romer*, Mała geografia handlowa. *Kozenn-Gustawicz*, Atlas geograficzny.

Stenografia: *Bojarski*, Stenografia.

Buchalterya: *Góra*, Zarys buchalteryi dla użytku dwuklasowych szkół handlowych. T. I.

Towaroznawstwo: *Dr Bolland*, Podręcznik towaroznawstwa dla szkół handlowych.

Klasa II.

Język polski: *Dzieła poetów*, wyd. Westa.

Język niemiecki: *A. Tuma*, Niemiecka czytanka jak w A. H.

Rachunki: *Pawłowski*, Rachunki kupieckie. T. II.

Nauka o handlu i wekslach: *Kistryn*, jak w kl. I.

Buchalterya: *Góra*, Buchalterya podwójna, *Ziegler*, jak w kl. I.

Korespondencya: *Kleibel*, jak w kl. I.

Geografia: jak w kl. I.

Stenografia: jak w kl. I.

Towaroznawstwo: jak w kl. I.

d) dla uzupełniającej szkoły handlowej.

Klasa I.

Język polski: *Benoni-Habura*, Książka do czytania dla V. i VI. klasy szkół wydziałowych.

Język niemiecki: *German-Petelenz*, Ćwiczenia niemieckie dla kl. I.

Rachunki: *Kreibig*, Hilfsbuch d. Kaufm. Rechnens f. kom. FBS. I.

Geografia: *Dr Romer*, Mała geografia handlowa.

Klasa II.

Język niemiecki: *German-Petelenz*, Ćwiczenia niemieckie dla kl. II.

Rachunki: *Kreibig*, Hilfsb. d. Kaufm. Rechn. f. kom. FBS. II.

Buchalterya: *Skalski*, Podręcznik księgowości pojedynczej.

Korespondencya: *Schigut*, Leitfaden d. Handelskor. f. kor. FBS. I.

Nauka o handlu: *Kistryn*, Nauka o handlu.

Geografia: *Dr Romer*, Mała geografia handlowa.

Klasa III.

Korespondencya: *Schigut*, Leitfaden der Handels-korr. f. kom. FBS. II.

Rachunki: *Kreibig*, Hilfsb. d. kaufm. Rechn. f. Km. FBS. III.

Buchalterya: *Wolfrum*, Leitfaden der doppelten Buchhaltung.

Geografia: *Dr Romer*, Mała geografia handlowa — i *A. Gutkowski*, Wiadomości polityczne i społeczne dla szkół handlowych.

XIII. Spis imienny uczniów i uczenic

względnie słuchaczy i słuchaczek do Akademii i połączonych z nią szkół i kursów w roku szkolnym 1914/15 wpisanych.

(Nazwiska tych, którzy w ciągu roku szkolnego wystąpili są ujęte w nawias z dodaniem daty, oznaczającej dzień wystąpienia.)

I. Akademia Handlowa.

Kurs I.

1. Bornstein Izak	5. Ohrenstein Juda
2. Hałaciński Jan	6. Rauch Maksymilian
3. Mikołajczyk Ignacy	7. Spira Maurycy
4. Nartowski Adam	8. Ferber Karol, pryw.

Uczniowie, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Foltyński Władysław	4. Lichtig Jakób
2. Klein Zygmunt	5. Nussbaum Majer
3. Korngold Ferdynand	6. Poser Salamon.

Uczniowie, którzy po dokonanych wpisach, wcale do szkoły się nie zgłosili:

1. Beispiel Kalman	3. Mastalski Józef
2. Gackowski Teofil	4. Schaschek Wiktor.

Kurs II.

1. Beckmann Emanuel	8. Zieliński Augustyn
2. Beckmann Henryk	9. Zymuła Ludwik
3. Folkmann Cyne	10. Górski Tadeusz, pryw.
4. Greczek Wilhelm	11. Grzesik Władysław, pryw.
5. Kusmierczyk Jan	12. Bobak Tadeusz, pryw.
6. Soja Kazimierz	13. Mazurek Adam, pryw.
7. Stieglitz Jakób	

Uczniowie, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Abrahamer Elias	3. Fakler Wolf
2. Bochner Salomon	4. Rosenbaum Akiwa.

Kurs III.

1. Fura Jan Jerzy	3. Huppert Chaim
2. Hirsch Wilhelm	4. Infeld Leopold

5. Kornblüth Berisch	10. Freund Leon, pryw.
6. Littmann Józef	11. Janik Stanisław, pryw.
7. Rakowicz Zygmunt	12. Jaworowski Orest, pryw.
8. Rosner Ignacy	13. Schechter Hirsch, pryw.
9. Słowik Bronisław	

Uczniowie, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Dobrzański Włodzimierz	3. Nebenzahl Samuel.
2. Kiliński Szczesny	

Kurs IV.

1. Brenner Roman	6. Sternberg Jakób
2. Hanek Józef	7. Diduch Kazimierz, pryw.
3. Ludera Jan	8. Fischgrund Abraham, pryw.
4. Pałasiński Leopold	9. Kupferstein Jakób, pryw.
5. Ślósarz Tadeusz	

Uczniowie, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Anisfeld Dawid	4. Sznepka Stefan
2. Lisowski Stanisław	5. Zins Józef.
3. Pavloušek Franciszek	

II. Dwuklasowa szkoła handlowa męska.

Klasa I.

1. Bochenek Abraham	9. Kramer Józef
2. Charap Leon	10. Musiołek Włodzimierz
3. Erteschik Jonasz	11. Neufeld Edward
4. Ebner Feiweł	12. Pizło Stanisław
5. Futterweit Chaim	13. Śliwiński Antoni
6. Hirsch Izak	14. Zadłużny Teofil
7. Jedrusik Stanisław	15. (Zajączkowski Władysław
8. Kling Jakób	wyst. 5/5).

Uczniowie, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Feil Feiweł	3. Klein Mendel.
2. Grossmann Abraham	

Uczniowie, którzy po dokonanych wpisach, do szkoły wcale się nie zgłosili:

1. Boryczka Józef	2. Jamka Tadeusz.

Klasa II.

1. Kacierz Wincenty	4. (Nachsatz Dawid wyst. 14/5)
2. Kawończyk Franciszek	5. Wotek Tadeusz.
3. Kleinberger Naftali	

Uczniowie, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Birner Leon	3. Liebeskind Mojżesz
2. Fakler Mojżesz	4. Wachsmann Bertold.

III. Dwuklasowa szkoła żeńska.

Klasa I a.

1. Alberti Gabryela	18. Peterzelka Stefania
2. Batkówna Stanisława	19. Rączkówna Marya
3. Bednarska Helena	20. Samkówna Stanisława
4. Berwaldtówna Marya	21. Sandberg Salomea
5. Derkaczówna Franciszka	22. Sarnecka Janina
6. Flisarska Anna	23. Spincówna Marya
7. Foltówna Feliksa	24. Stolarzewiczówna Helena
8. Grünfeldówna Ida	25. Szczepankówna Helena
9. Kanikulanka Ludwika	26. Tomaszewska Anna
10. Kopciówna Helena	27. Tyrałówna Janina
11. Kozłowska Elżbieta	28. Wachsówna Adela
12. Krausówna Dora	29. Wąsówna Stefania
13. Królikowska Helena	30. Wawrzecka Helena
14. Kulczyńska Anna	31. Węglarska Zofia
15. Lachowiczówna Helena	32. (Wessely Anna 2/12)
16. Mikulska Kazimiera	33. Wolińska Amalia
17. (Neumanówna Ernestyna 12/2)	34. Zaleska Władysława.

Klasa I b.

1. Auchmanówna Józefa	11. Friedigerówna Irma
2. Bergerówna Gustawa	12. Gernandówna Stanisława
3. (Bochnakówna Kazimiera 1/5)	13. Hajówna Józefa
4. Boczkowska Marya	14. Hörlówna Helena
5. Buczkówna Antonina	15. Hozerówna Jadwiga
6. Czaderówna Kazimiera	16. Jaworska Marya
7. Dymówna Estera	17. Kulkówna Helena
8. Donhaiserówna Marya	18. Lacherówna Genowefa
9. Englówna Marya	19. Latasiewiczówna Adela
10. Findyszówna Emilia	20. Littnerówna Eugenia
	21. Mohrówna Janina

22. Piwarska Marya	30. Stochłówna Felicja
23. Polackówna Elżbieta	31. Suchecka Marya
24. Pszornówna Irena	32. Teichenówna Helena
25. Rakowska Mirona	33. Weberówna Dorota
26. Rottersmanówna Felicja	34. Wykurzówna Eleonora
27. Seyrlhuberówna Melania	35. Zbrożkówna Wanda
28. Sindelówna Salomea	36. Zelkówna Helena.
29. Smajkówna Helena	

Uczenice, które przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechały :

1. Beckerówna Emilia	10. Neigerówna Anna
2. Dattnerówna Dora	11. Ochońska Władysława
3. Daunówna Janina	12. Orange Feliksa
4. Daunówna Zofia	13. Pitulanka Marya
5. Flaumhaft Anna	14. Propperówna Ewa
6. Kadulska Irena	15. Schererówna Gustawa
7. Libanówna Helena	16. Trzęsińska Wanda
8. Matożanka Julia	17. Wankiewiczówna Olga
9. Müllerówna Marya	18. Zasławska Anna.

Klasa II.

1. Białobrodzicówna Marya	24. Löwówna Matylda
2. Bułatowska Marya	25. Marsängerówna Helena
3. Chwałkówna Stanisława	26. Masłowska Zofia
4. Czulakówna Eugenia	27. Miętkówna Aniela
5. Felińska Zofia	28. Pachółkówna Józefa
6. Ficowska Jadwiga	29. Pipczyńska Władysława
7. Graczówna Katarzyna	30. (Piotrowiczówna Stanisława 9/12)
8. Gredalówna Karolina	31. Rachwałówna Stefania
9. Grossówna Anna	32. Rosenbaumówna Ernestyna
10. Grzesiakówna Zofia	33. Rożańska Janina
11. Guzikówna Janina	34. (Ryszówna Honorata 1/12)
12. Hadasikówna Anna	35. Schmausówna Anna
13. Immerglück Helena	36. Siekierska Wanda
14. Jasińska Janina	37. Siemkówna Kazimiera
15. Jendówna Władysława	38. Sieradzka Stefania
16. Kamplówna Anna	39. Sobestówna Marya
17. Kasprzykówna Janina	40. Splichalówna Helena
18. Knischówna Olga	41. Stetkiewiczówna Zofia
19. (Kuczkówna Izabella 6/4)	42. Swolkieniówna Zofia
20. Lilienthalówna Anna	43. Sysłówna Elżbieta
21. Limanowska Honorata	44. (Terpitzówna Marya 9/12)
22. Lisowska Leokadya	45. Urbanówna Helena
23. Littnerówna Marya	

46. Waszkiewiczówna Marya
47. Wolańska Helena

48. Zbosiówna Helena
49. Ziemiańska Janina

Uczenice, które przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechały:

1. Baczyńska Zuzanna	14. Langerówna Felicja
2. Cieślakówna Zofia	15. Libanówna Dora
3. Ehrlichówna Helena	16. Messingerówna Laura
4. Frimmlówna Bronisława	17. Nizińska Zofia
5. Gawlikówna Aniela	18. Pelikantówna Franciszka
6. Glatzlówna Karolina	19. Pinkalska Marya
7. Heublumówna Helena	20. Rosenbaumówna Lea
8. Horowitzówna Amalia	21. Steczkówna Antonina
9. Hoszowska Karolina	22. Steczkowska Janina
10. Jałkowska Janina	23. Tuziakówna Alfreda
11. Kalinowska Apolonia	24. Wilczyńska Ewa
12. Kleinbergerówna Sydonia	25. Wysoczańska Adolfina.
13. Krasiówna Antonina	

IV. Kurs abiturjentów.

1. (Armółowicz Józef 24/12 1914 r.	10. Prauss Tadeusz
2. Bujak Józef	11. (Reiner Witold 3/2)
3. (Browicz Andrzej 14/5)	12. Rose Jakób
4. (Czaplicki Edward 15/4)	13. Schoenowitz Aleksander
5. Gernand Tadeusz	14. Spatz Mojżesz
6. Grudziński Stefan	15. Szczerbowski Roman
7. Kłębkowski Witold	16. Szczyrbuła Apolinary
8. Kowal Włodzimierz	17. Tepper Salo
9. (Menhard Julian 15/4)	18. Wałkowski Władysław
	19. Wcisło Tadeusz.

Słuchacze, którzy przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 z Krakowa wyjechali:

1. Batko Michał	4. Borelowski Stanisław 15/12 do służby wojskowej.
2. Błażejowski Włodzimierz	
3. Podoliński Jan	

Słuchacze, którzy po dokonanych wpisach, wcale się nie zgłosili:

1. Miecznikowski Wacław	2. Pilawitz Andrzej

V. Kurs absolwentek szkół średnich.

1. Jérôme Zofia	3. Karnasiewiczówna Zofia
2. Jodłowska Marya	4. Królikowska Janina

5. Lipczyńska Emilia	9. Remerówna Janina
6. Małachowska Wiktorya	10. Tatarzanka Władysława
7. Medveczky Marya	11. Woźniakówna Zofia.
8. Pawłowska Leonia	

Przy ewakuacji miasta w listopadzie 1914 r. wyjechała Dynowska Irena.

Po dokonanym wpisie wcale się nie zgłosiły:

1. Kucharska Marya	2. Sokołowska Marya.

VI. Egzamina prywatne z nauk handlowych złożyli:

(Skrócenia oznaczają: B = Buchalterya, K = Korespondencya, R = Rachunki).

a) W lipcu 1914 r.: 1. Maus Wolf B., 2. Wajdowa Bronisława B., 3. Hyjek Helena B., 4. Hornberger Marya B., 5. Limanowska Stefania B., 6. Babczyn Kazimierz B., 7. Elterlein Teodora B., 8. Hochstimowa Felicya B., K., 9. Faltus Józef B., 10. Kurdzielówna Florentyna K., 11. Robak Maryan K., 12. Wewerkówna Helena K., 13. Rouppertowa Marya B., 14. Sedlakówna Malwina B., R., 15. Malinowski Feliks B., 16. Wawreczka Henryk B., 17. Małek Franciszek B., R., 18. Patryn Michał K., 19. Teslarówna Joanna B., 20. Ziembówna Emilia B.

b) W styczniu 1915 r.: 21. Chalawówna Zofia B., 22. Majewska Stanisława B., 23. Halpornówna Rozalia B., 24. Lewicka Jadwiga B., 25. Barberówna Zofia B., 26. Baranowska Marya B., 27. Neustadtówna Berta B., 28. Pieprzycówna Helena B., 29. Zemłówna Janina B., 30. Durkiewicz Józef B.

c) W maju 1915 r.: (Egzamin odbył się w Zakopanem za zezwoleniem c. k. Rady Szkolnej Krajowej z 20. kwietnia 1915 L. 624/V.), 31. Dworski Aleksander B., 32. Dr Lisowiecki Antoni B., 33. Przedzimirski Aleksander B., 34. Rozwadowski Bronisław B., 35. Wolski Jan B.

d) W czerwcu 1915 r.: 36. Rappaportówna Zofia B., 37. Swolkieniówna Marya B., 38. Waldmanówna Lea B., 39. Godlewska Irena B., 40. Kisieleska Kamilla B., 41. Fitówna Helena B., 42. Kulikówna Stanisława B., 43. Goldmanówna Mindeł B., 44. Haberówna Wanda B., 45. Neusserówna Bronisława B., 46. Wałkowiński Stanisław B.

e) W lipcu 1915 r.: 47. Bałuciński Stanisław B., K., 48. Czermakówna Marya B., K., 49. Dżułyńska Marya B., 50. Dżułyńska Zofia B., K., 51. Hantschlówna Aleksandra B., K., 52. Hladischówna Jadwiga B., K., 53. Kozłowska Emilia B., K.,

54. Kannenberg Helena B., K., 55. Nowicki Adam B., 56. Remiszewska Helena B., 57. Remiszewska Janina B., 58. Rudnicka Józefa B., 59. Stefkówna Hermina B., K., H., 60. Wasyliszyówna Marya B.

XIV. Ogłoszenie dyrekcyi o wpisach na rok szkolny 1915/16.

Przedwakacyjne wpisy do czteroklasowej Akademii, Dwuklasowej szkoły męskiej, Dwuklasowej szkoły Żeńskiej, na Kurs abiturjentów i Kurs absolwentek szkół średnich odbyły się w dniach 24. czerwca do 5. lipca.

Wpisy powakacyjne do wymienionych wyżej szkół i kursów odbędą się w dniach od 29. sierpnia do 4. września 1915, ewentualnie aż do dnia otwarcia nowego roku szkolnego 1915/1916 w lokalu dyrekcyi przy ul. Studenckiej L. 19.

W razie jakichkolwiek przeszkód ogłosi dyrekcyja terminy wpisów w miejscowych dziennikach, w których ogłosi się również i termin wpisów do Szkoły uzupełniającej oraz na Zawodowy kurs handlowy dla dorosłych.

Szczegółowe ogłoszenia przybite będą z końcem sierpnia b. r. w sieni Pałacu Spiskiego Rynku gł. i przy ul. Studenckiej L. 19.

Egzamina poprawcze i uzupełniające odbędą się w dniu, poprzedzającym otwarcie nowego roku szkolnego 1915/1916.

Termin otwarcia nowego r. s. 1915/1916 ogłosi dyrekcyja w miejscowych dziennikach.

Dyrekcyja urzęduje przez czas wakacyjny codziennie (z wyjątkiem świąt i niedziel) od 12—1 przy ul. Studenckiej L. 19.

W Krakowie, dnia 6. lipca 1915.

Radca rządu *Józef Kannenberg*
c. k. Dyrektor.

TREŚĆ:

Wiadomości szkolne podał dyrektor zakładu.

	Str.
I. Skład Kuratorji	5
II. Skład grona profesorów	6
III. Zmiany i ruch w gronie profesorów	8
IV. Ustrój Akademii Handlowej:	10
I. Regulaminy:	
A) Akademii Handlowej	10
B) Szkół i kursów z nią połączonych	11
1. Dwuklasowa szkoła handlowa męska	11
2. Dwuklasowa szkoła handlowa żeńska	12
3. Uzupełniająca szkoła handlowa	12
4. Kurs abiturjentów	12
5. Kurs absolwentek szkół średnich, liceów itp.	13
6. Zawodowy kurs handlowy dla dorosłych	13
C) Egzaminów prywatnych z nauk handlowych	14
II. Warunki przyjęcia	16
III. Opłaty szkolne	19
IV. Wyciąg z przepisów szkolnych	20
V. Zbiory naukowe	24
VI. Ważniejsze rozporządzenie władz szkolnych	24
VII. Fizyczny rozwój młodzieży	28
VIII. Wycieczki naukowe i prace wakacyjne uczniów	30
IX. Zestawienie dochodów i rozchodów P. K. U. A. H.	30
X. Tabele statystyczne	31
XI. Kronika zakładu	36
XII. Wykaz książek szkolnych	52
XIII. Imienny spis uczniów i uczenie	57
XIV. Ogłoszenie dyrekcji o wpisach	63
